Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τρίτο τμήμα)

της 23ης Νοεμβρίου 2017*

«Αίτηση αναιρέσεως – Δημόσια υγεία – Προστασία των καταναλωτών – Κανονισμός (ΕΚ) 1924/2006 – Ισχυρισμοί επί θεμάτων υγείας που διατυπώνονται για τα τρόφιμα – Άρθρο 13, παράγραφος 3 – Κατάλογος επιτρεπόμενων ισχυρισμών επί θεμάτων υγείας που διατυπώνονται για τα τρόφιμα – Ουσίες φυτικής προελεύσεως – Ισχυρισμοί επί θεμάτων υγείας σε εκκρεμότητα – Προσφυγή κατά παραλείψεως – Άρθρο 265 ΣΛΕΕ – Λήψη θέσεως από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή – Έννομο συμφέρον – Ενεργητική νομιμοποίηση»

Στις συνεκδικαζόμενες υποθέσεις C-596/15 P και C-597/15 P,

με αντικείμενο δύο αιτήσεις αναιρέσεως δυνάμει του άρθρου 56 του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που ασκήθηκαν στις 13 Νοεμβρίου 2015,

Bionorica SE, με έδρα το Neumarkt (Γερμανία) (C-596/15 P),

και

Diapharm GmbH & Co. KG, με έδρα το Münster (Γερμανία) (C-597/15 P),

εκπροσωπούμενες από τους M. Weidner, T. Guttau και N. Hußmann, Rechtsanwälte,

αναιρεσείουσες,

όπου ο έτερος διάδικος είναι:

η **Ευρωπαϊκή Επιτροπή**, εκπροσωπούμενη από την S. Grünheid και τον M. Wilderspin,

καθής πρωτοδίκως,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τρίτο τμήμα),

συγκείμενο από τους L. Bay Larsen, πρόεδρο τμήματος, J. Malenovský, M. Safjan (εισηγητή), D. Šváby και M. Βηλαρά, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: M. Bobek

γραμματέας: M. Aleksejev, διοικητικός υπάλληλος,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 19ης Ιανουαρίου 2017,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 25ης Απριλίου 2017,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με τις αιτήσεις αναιρέσεως, η Bionorica SE και η Diapharm GmbH & Co. KG ζητούν την αναίρεση των διατάξεων του Γενικού Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 16ης Σεπτεμβρίου 2015, Bionorica κατά Επιτροπής (T-619/14, μη δημοσιευθείσα, στο εξής: διάταξη στην υπόθεση T-619/14, EU:T:2015:723), και της 16ης Σεπτεμβρίου 2015, Diapharm κατά Επιτροπής (T-620/14, μη δημοσιευθείσα, στο εξής: διάταξη στην υπόθεση T-620/14, EU:T:2015:714), με τις οποίες το Γενικό Δικαστήριο απέρριψε τις προσφυγές τους που είχαν ως αίτημα να διαπιστωθεί παράλειψη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, καθόσον η τελευταία παρανόμως παρέλειψε να ζητήσει από την Ευρωπαϊκή Αρχή για την Ασφάλεια των Τροφίμων (EFSA) να αξιολογήσει τους ισχυρισμούς επί θεμάτων υγείας σε σχέση με φυτικές ουσίες προκειμένου να εκδοθεί ο οριστικός κατάλογος επιτρεπομένων ισχυρισμών επί θεμάτων υγείας σύμφωνα με το άρθρο 13, παράγραφος 3, του κανονισμού (ΕΚ) 1924/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 2006, σχετικά με τους ισχυρισμούς επί θεμάτων διατροφής και υγείας που διατυπώνονται για τα τρόφιμα (ΕΕ 2006, L 404, σ. 9, και διορθωτικό ΕΕ 2007, L 12, σ. 3), όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 109/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Ιανουαρίου 2008 (ΕΕ 2008, L 39, σ. 14) (στο εξής: κανονισμός 1924/2006).

Το νομικό πλαίσιο

Η απόφαση 1999/468

2 Το άρθρο 5α της αποφάσεως 1999/468/ΕΚ του Συμβουλίου, της 28ης Ιουνίου 1999, για τον καθορισμό των όρων άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων που ανατίθενται στην Επιτροπή (ΕΕ 1999, L 184, σ. 23), όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 2006/512/ΕΚ του Συμβουλίου, της 17ης Ιουλίου 2006 (ΕΕ 2006, L 200, σ. 11) (στο εξής: απόφαση 1999/468), ρυθμίζει την κανονιστική διαδικασία με έλεγχο.

3 Η απόφαση 1999/468 καταργήθηκε με το άρθρο 12, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού (ΕΕ) 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 2011, για τη θέσπιση κανόνων και γενικών αρχών σχετικά με τους τρόπους ελέγχου από τα κράτη μέλη της άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων από την Επιτροπή (ΕΕ 2011, L 55, σ. 13). Εντούτοις, κατά το άρθρο 12, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού αυτού, τα αποτελέσματα του άρθρου 5α της αποφάσεως 1999/468 διατηρούνται για τους σκοπούς των υφιστάμενων βασικών πράξεων που παραπέμπουν σε αυτό.

Ο κανονισμός (ΕΚ) 178/2002

4 Το άρθρο 3 του κανονισμού (ΕΚ) 178/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 28ης Ιανουαρίου 2002, για τον καθορισμό των γενικών αρχών και απαιτήσεων της νομοθεσίας για τα τρόφιμα, για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Αρχής για την Ασφάλεια των Τροφίμων και τον καθορισμό διαδικασιών σε θέματα ασφαλείας των τροφίμων (ΕΕ 2002, L 31, σ. 1), το οποίο φέρει τον τίτλο «Άλλοι ορισμοί», προβλέπει τα εξής:

«Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

[…]

2) "επιχείρηση τροφίμων": κάθε επιχείρηση, κερδοσκοπική ή μη, δημόσια ή ιδιωτική, η οποία ασκεί οποιαδήποτε από τις δραστηριότητες που συνδέονται με οιοδήποτε στάδιο της παραγωγής, μεταποίησης και διανομής των τροφίμων·

3) "υπεύθυνος επιχείρησης τροφίμων": τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα που έχουν την ευθύνη να εξασφαλίσουν ότι πληρούνται οι απαιτήσεις της νομοθεσίας για τα τρόφιμα μέσα στην επιχείρηση τροφίμων που έχουν υπό τον έλεγχό τους·

[...]».

Ο κανονισμός 1924/2006

5 Κατά την αιτιολογική σκέψη 23 του κανονισμού 1924/2006, «[ο]ι ισχυρισμοί επί θεμάτων υγείας θα πρέπει να εγκρίνονται για χρήση στην Κοινότητα μόνον μετά από επιστημονική αξιολόγηση του υψηλότερου δυνατού επιπέδου. Προκειμένου να εξασφαλισθεί η εναρμονισμένη επιστημονική αξιολόγηση αυτών των ισχυρισμών, η [EFSA] θα πρέπει να πραγματοποιεί τις αξιολογήσεις αυτές [...]».

6 Το τιτλοφορούμενο «Ορισμοί» άρθρο 2 του κανονισμού αυτού ορίζει στην παράγραφο 1, στοιχείο α′, και στην παράγραφο 2, σημείο 5, τα ακόλουθα:

«1. Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού:

α) ισχύουν οι ορισμοί των εννοιών [...] "υπεύθυνος επιχείρησης τροφίμων" [...] που περιέχονται [...] στο άρθρο 3, [σημείο 3, του κανονισμού 178/2002]·

[...]

2. Επίσης, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

[...]

5) "ισχυρισμός επί θεμάτων υγείας": κάθε ισχυρισμός που δηλώνει, υπονοεί ή οδηγεί στο συμπέρασμα ότι υπάρχει σχέση μεταξύ κατηγορίας τροφίμων, τροφίμου ή συστατικού του και της υγείας·

[...]».

7 Το τιτλοφορούμενο «Γενικές αρχές για όλους τους ισχυρισμούς» άρθρο 3 του κανονισμού 1924/2006 προβλέπει, στο δεύτερο εδάφιο, στοιχείο α′, ότι η χρήση των ισχυρισμών επί θεμάτων διατροφής και υγείας δεν πρέπει, μεταξύ άλλων, «να είναι ψευδής, διφορούμενη ή παραπλανητική».

8 Το άρθρο 6 του κανονισμού αυτού, το οποίο φέρει τον τίτλο «Επιστημονική τεκμηρίωση των ισχυρισμών», ορίζει, στην παράγραφο 1, τα εξής:

«Οι ισχυρισμοί επί θεμάτων διατροφής και υγείας βασίζονται και τεκμηριώνονται από γενικώς αποδεκτά επιστημονικά στοιχεία».

9 Το τιτλοφορούμενο «Ειδικοί όροι» άρθρο 10 του εν λόγω κανονισμού προβλέπει, στην παράγραφο 1, τα ακόλουθα:

«Οι ισχυρισμοί επί θεμάτων υγείας απαγορεύονται, εκτός εάν συνάδουν προς τις γενικές απαιτήσεις του Κεφαλαίου ΙΙ και τις ειδικές απαιτήσεις του παρόντος Κεφαλαίου και έχουν εγκριθεί σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό και περιλαμβάνονται στους καταλόγους εγκεκριμένων ισχυρισμών που προβλέπονται στα άρθρα 13 και 14.»

10 Το άρθρο 13 του ίδιου κανονισμού, το οποίο φέρει τον τίτλο «Ισχυρισμοί επί θεμάτων υγείας, εξαιρουμένων όσων αφορούν τη μείωση του κινδύνου εκδήλωσης ασθενείας και την ανάπτυξη και υγεία των παιδιών», αναφέρει τα εξής:

«1. Οι ισχυρισμοί επί θεμάτων υγείας οι οποίοι περιγράφουν ή μνημονεύουν:

α) το ρόλο θρεπτικής ή άλλης ουσίας στην αύξηση, την ανάπτυξη και τις λειτουργίες του οργανισμού, ή

β) ψυχολογικές λειτουργίες και λειτουργίες συμπεριφοράς, ή

γ) με την επιφύλαξη της οδηγίας 96/8/ΕΚ [της Επιτροπής, της 26ης Φεβρουαρίου 1996, σχετικά με τα τρόφιμα που προορίζονται να χρησιμοποιηθούν σε δίαιτες μειωμένων θερμίδων για απώλεια βάρους (ΕΕ 1996, L 55, σ. 22)], αδυνάτισμα ή έλεγχο του βάρους ή μείωση του αισθήματος πείνας ή αύξηση του αισθήματος κορεσμού ή μείωση της διαθέσιμης ενέργειας από τη δίαιτα,

και οι οποίοι επισημαίνονται στον κατάλογο της παραγράφου 3, επιτρέπονται χωρίς προσφυγή στις διαδικασίες των άρθρων 15 έως 19, εφόσον:

i) βασίζονται σε γενικώς αποδεκτά επιστημονικά στοιχεία, και

ii) είναι ευκόλως κατανοητοί από το μέσο καταναλωτή.

2. Τα κράτη μέλη υποβάλλουν στην Επιτροπή καταλόγους με ισχυρισμούς κατά την παράγραφο 1 το αργότερο έως 31 Ιανουαρίου 2008, συνοδευόμενους από τους σχετικούς όρους και από αναφορές στη σχετική επιστημονική αιτιολόγηση.

3. Κατόπιν διαβούλευσης με την [EFSA], η Επιτροπή θεσπίζει [...] κοινοτικό κατάλογο με τους κατά την παράγραφο 1 επιτρεπόμενους ισχυρισμούς, ο οποίος έχει ως αντικείμενο την τροποποίηση μη ουσιωδών στοιχείων του παρόντος κανονισμού διά της συμπληρώσεώς του, καθώς και όλους τους αναγκαίους όρους για τη χρήση αυτών των ισχυρισμών, το αργότερο έως τις 31 Ιανουαρίου 2010.

4. Τυχόν μεταβολές του καταλόγου της παραγράφου 3, οι οποίες βασίζονται σε γενικώς αποδεκτά επιστημονικά στοιχεία και έχουν ως αντικείμενο την τροποποίηση μη ουσιωδών στοιχείων του παρόντος κανονισμού διά της συμπληρώσεώς του, θεσπίζονται [...] κατόπιν διαβούλευσης με την [EFSA], με πρωτοβουλία της Επιτροπής ή κατόπιν αιτήματος κράτους μέλους.

5. Οι προσθήκες ισχυρισμών στον αναφερόμενο στην παράγραφο 3 κατάλογο, που βασίζονται σε νέα επιστημονικά στοιχεία [...] εγκρίνονται σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 18, με εξαίρεση τους ισχυρισμούς που αφορούν την ανάπτυξη και την υγεία των παιδιών [...]».

11 Το τιτλοφορούμενο «Κοινοτική έγκριση» άρθρο 17 του κανονισμού 1924/2006 ορίζει, στην παράγραφο 5, τα εξής:

«Οι ισχυρισμοί επί θεμάτων υγείας που περιλαμβάνονται στους καταλόγους των άρθρων 13 και 14 μπορούν να χρησιμοποιούνται, σύμφωνα με τους όρους που ισχύουν γι' αυτούς, από οποιονδήποτε υπεύθυνο επιχείρησης τροφίμων [...]».

12 Το άρθρο 25 του κανονισμού αυτού, το οποίο φέρει τον τίτλο «Διαδικασία επιτροπής», προβλέπει, στην παράγραφο 3, τα ακόλουθα:

«Οσάκις γίνεται αναφορά στην παρούσα παράγραφο, ισχύουν το άρθρο 5α, παράγραφοι 1 έως 4 και το άρθρο 7 της απόφασης [1999/468], τηρουμένων των διατάξεων του άρθρου 8 της εν λόγω απόφασης.»

13 Το τιτλοφορούμενο «Μεταβατικά μέτρα» άρθρο 28 του εν λόγω κανονισμού αναφέρει, στις παραγράφους 5 και 6, τα εξής:

«5. Οι ισχυρισμοί επί θεμάτων υγείας του άρθρου 13, παράγραφος 1, στοιχείο α), επιτρέπεται να χρησιμοποιούνται από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος κανονισμού μέχρι την έγκριση του καταλόγου του άρθρου 13, παράγραφος 3, με ευθύνη των επιχειρήσεων τροφίμων, υπό τον όρον ότι είναι σύμφωνοι με τον παρόντα κανονισμό και με τις ισχύουσες εθνικές διατάξεις που εφαρμόζονται σε αυτούς, και με την επιφύλαξη της λήψης μέτρων διασφάλισης κατά το άρθρο 24.

6. Οι ισχυρισμοί υγείας, πλην εκείνων που αναφέρονται στο άρθρο 13 παράγραφος 1 στοιχείο α) και στο άρθρο 14 παράγραφος 1 στοιχείο α), οι οποίοι χρησιμοποιούνταν, σύμφωνα με τις εθνικές διατάξεις, πριν από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος κανονισμού, υπόκεινται στις ακόλουθες διατάξεις:

α) Οι ισχυρισμοί επί θεμάτων υγείας οι οποίοι έχουν αξιολογηθεί και εγκριθεί σε κράτος μέλος εγκρίνονται ως εξής:
   i) τα κράτη μέλη ανακοινώνουν στην Επιτροπή, μέχρι τις 31 Ιανουαρίου 2008 το αργότερο, τους ισχυρισμούς αυτούς συνοδευόμενους από έκθεση αξιολόγησης των επιστημονικών στοιχείων που υποστηρίζουν τον ισχυρισμό,
   ii) κατόπιν διαβουλεύσεως με την [EFSA], η Επιτροπή εκδίδει [...] απόφαση η οποία αφορά τους ισχυρισμούς επί θεμάτων υγείας που εγκρίνονται κατ' αυτόν τον τρόπο, και έχει ως αντικείμενο την τροποποίηση μη ουσιωδών στοιχείων του παρόντος κανονισμού διά της συμπληρώσεώς του.

   Οι ισχυρισμοί επί θεμάτων υγείας, οι οποίοι δεν εγκρίνονται δυνάμει της παρούσας διαδικασίας, μπορούν να εξακολουθήσουν να χρησιμοποιούνται επί έξι μήνες από την έκδοση της απόφασης.

β) Ισχυρισμοί επί θεμάτων υγείας οι οποίοι δεν έχουν αξιολογηθεί και εγκριθεί σε κράτος μέλος: Οι ισχυρισμοί αυτοί μπορούν να εξακολουθήσουν να χρησιμοποιούνται υπό την προϋπόθεση ότι υποβάλλεται αίτηση σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό πριν από τις 19 Ιανουαρίου 2008. Οι ισχυρισμοί επί θεμάτων υγείας οι οποίοι δεν εγκρίνονται δυνάμει της παρούσας διαδικασίας, μπορούν να εξακολουθήσουν να χρησιμοποιούνται επί έξι μήνες από τη λήψη απόφασης κατά το άρθρο 17, παράγραφος 3.»

Ο κανονισμός (ΕΕ) 432/2012

14 Οι αιτιολογικές σκέψεις 10 και 11 του κανονισμού (ΕΕ) 432/2012 της Επιτροπής, της 16ης Μαΐου 2012, σχετικά με τη θέσπιση καταλόγου επιτρεπόμενων ισχυρισμών υγείας που διατυπώνονται για τα τρόφιμα, εξαιρουμένων όσων αφορούν τη μείωση του κινδύνου εκδήλωσης ασθένειας και την ανάπτυξη και υγεία των παιδιών (ΕΕ 2012, L 136, σ. 1), αναφέρουν τα εξής:

«(10) Η Επιτροπή έχει προσδιορίσει μια σειρά ισχυρισμών οι οποίοι έχουν υποβληθεί για αξιολόγηση και αναφέρονται σε επιδράσεις φυτών ή φυτικών ουσιών, κοινώς γνωστών ως “βοτανικών” ουσιών, για τις οποίες η [EFSA] δεν έχει ακόμη ολοκληρώσει την επιστημονική αξιολόγηση. Επιπλέον, υπάρχει μια σειρά ισχυρισμών υγείας για τους οποίους είτε απαιτείται περαιτέρω αξιολόγηση για να μπορέσει η Επιτροπή να εξετάσει τη συμπερίληψή τους ή όχι στον κατάλογο των επιτρεπόμενων ισχυρισμών, είτε έχει ήδη γίνει η αξιολόγηση αλλά για άλλους λόγους νομιμότητας η Επιτροπή δεν μπόρεσε να αποφανθεί σχετικά με αυτούς μέχρι στιγμής.

(11) Οι ισχυρισμοί των οποίων η αξιολόγηση από την [EFSA] ή των οποίων η εξέταση από την Επιτροπή δεν έχει ακόμη ολοκληρωθεί θα δημοσιεύονται στον διαδικτυακό τόπο της Επιτροπής […] και θα μπορούν να εξακολουθήσουν να χρησιμοποιούνται σύμφωνα με το άρθρο 28, παράγραφοι 5 και 6, του κανονισμού [1924/2006].»

15 Το άρθρο 2 του κανονισμού αυτού, το οποίο φέρει τον τίτλο «Έναρξη ισχύος και εφαρμογή», ορίζει, στο τρίτο εδάφιο, ότι ο εν λόγω κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Το ιστορικό των διαφορών

16 Το σχετικό ιστορικό των διαφορών, όπως εκτέθηκε στις διατάξεις που εκδόθηκαν επί των υποθέσεων T-619/14 και T-620/14, συνοψίζεται ως ακολούθως.

17 Η Bionorica είναι επιχείρηση που παρασκευάζει και εμπορεύεται φαρμακευτικά προϊόντα και συμπληρώματα διατροφής στην ευρωπαϊκή αγορά, για τον σκοπό δε αυτό χρησιμοποιεί ισχυρισμούς επί θεμάτων υγείας στην επισήμανση και στις διαφημίσεις των προϊόντων της.

18 Η Diapharm είναι επιχείρηση που παρέχει, σε διεθνή κλίμακα, ολοκληρωμένο φάσμα υπηρεσιών στον κλάδο της υγείας. Σημαντικό τμήμα των δραστηριοτήτων της αποτελεί η παροχή συμβουλών σε επιχειρήσεις σε σχέση με ισχυρισμούς επί θεμάτων υγείας που διατυπώνονται για τα τρόφιμα, ιδίως όσον αφορά τα συμπληρώματα διατροφής.

19 Κατόπιν της εκδόσεως του κανονισμού 1924/2006, η Επιτροπή έλαβε από τα κράτη μέλη, βάσει του άρθρου 13, παράγραφος 2, του κανονισμού αυτού, συνολικά περίπου 44 000 ισχυρισμούς επί θεμάτων υγείας. Βάσει των εθνικών αυτών καταλόγων ισχυρισμών επί θεμάτων υγείας, η Επιτροπή κατάρτισε ενοποιημένο κατάλογο ισχυρισμών επί θεμάτων υγείας.

20 Στις 24 Ιουλίου 2008, η Επιτροπή κάλεσε επισήμως την EFSA να εκδώσει επιστημονική γνωμοδότηση αναφορικά με τους προμνησθέντες ισχυρισμούς, σύμφωνα με το άρθρο 13, παράγραφος 3, του κανονισμού 1924/2006. Με την ευκαιρία αυτή, η Επιτροπή διαβίβασε στην EFSA ένα πρώτο τμήμα του ενοποιημένου καταλόγου ισχυρισμών επί θεμάτων υγείας. Τα υπόλοιπα τμήματα του καταλόγου αυτού διαβιβάσθηκαν στην EFSA τον Νοέμβριο και τον Δεκέμβριο του 2008, καθώς και, μέσω προσθήκης, τον Μάρτιο του 2010, ο δε τελικός αριθμός των προς εξέταση ισχυρισμών επί θεμάτων υγείας ανήλθε σε 4 637. Μεταξύ Οκτωβρίου του 2009 και Ιουλίου του 2011, η EFSA προέβη σε επιστημονική αξιολόγηση των διαβιβασθέντων από την Επιτροπή ισχυρισμών επί θεμάτων υγείας.

21 Στις 27 Σεπτεμβρίου 2010, η Επιτροπή δημοσίευσε στον ιστότοπό της ανακοινωθέν Τύπου με το οποίο ανακοίνωσε ότι, λόγω του μεγάλου αριθμού ισχυρισμών επί θεμάτων υγείας και των καθυστερήσεων στην εξέτασή τους, προέκρινε την καθιέρωση διαδικασίας που να καθιστά δυνατή την προοδευτική κατάρτιση του καταλόγου των επιτρεπόμενων στην Ευρωπαϊκή Ένωση ισχυρισμών επί θεμάτων υγείας. Επιπροσθέτως, κατά την Επιτροπή, τον επανακαθορισμό των προτεραιοτήτων της διαδικασίας για τη διαδικασία εκδόσεως του καταλόγου αυτού υπαγόρευαν, ιδίως, οι εντάσεις που σημειώθηκαν σε σχέση με τη μεταχείριση που επιφυλάσσουν στα φυτικά συστατικά η σχετική με τους ισχυρισμούς επί θεμάτων υγείας νομοθεσία και η νομοθεσία σχετικά με τα παραδοσιακά βοτανοθεραπευτικά προϊόντα, καθώς και η ανάγκη να εξετασθεί περαιτέρω η συνεκτική μεταχείριση των συστατικών αυτών. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή κάλεσε την EFSA να αναστείλει προσωρινά την αξιολόγηση των ισχυρισμών επί θεμάτων υγείας σε σχέση με ουσίες φυτικής προελεύσεως και να επικεντρώσει την ανάλυσή της σε όλους τους υπόλοιπους διαβιβασθέντες ισχυρισμούς προκειμένου να καταρτίσει το συντομότερο δυνατόν έναν κατάλογο που να τους περιλαμβάνει. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή διευκρίνισε ότι πρώτα θα αναλύονταν οι ισχυρισμοί επί θεμάτων υγείας σε σχέση με τις ουσίες μη φυτικής προελεύσεως, και ακολούθως θα εξετάζονταν οι ισχυρισμοί σε σχέση με τις ουσίες φυτικής προελεύσεως.

22 Στις 16 Μαΐου 2012, η Επιτροπή εξέδωσε τον κανονισμό 432/2012. Με τον κανονισμό αυτό, η Επιτροπή ενέκρινε μερικό κατάλογο 222 ισχυρισμών επί θεμάτων υγείας που αντιστοιχούσε σε 497 καταχωρίσεις του ενοποιημένου καταλόγου των ισχυρισμών επί θεμάτων υγείας, ως προς τους οποίους η EFSA είχε καταλήξει στο συμπέρασμα ότι, βάσει των υποβληθέντων στοιχείων, αποδεικνυόταν σχέση αιτίου-αιτιατού μεταξύ μιας κατηγορίας τροφίμων, ενός τροφίμου ή ενός εκ των συστατικών του και του προβαλλόμενου αποτελέσματος.

23 Την ίδια ημερομηνία, η Επιτροπή κατάρτισε κατάλογο με περισσότερους από 2 000 ισχυρισμούς επί θεμάτων υγείας ως προς τους οποίους η EFSA δεν είχε ολοκληρώσει την αξιολόγησή της ή ως προς τους οποίους η Επιτροπή δεν είχε ακόμη αποφανθεί και δημοσίευσε τον κατάλογο αυτό στον ιστότοπό της. Κατά την Επιτροπή, οι ισχυρισμοί αυτοί, που αφορούσαν κυρίως τα αποτελέσματα των ουσιών φυτικής προελεύσεως, παρέμεναν εν αναστολή και μπορούσαν επομένως να εξακολουθήσουν να χρησιμοποιούνται σύμφωνα με το μεταβατικό καθεστώς που προβλέπει το άρθρο 28, παράγραφοι 5 και 6, του κανονισμού 1924/2006. Ενώ ο μερικός κατάλογος των επιτρεπόμενων ισχυρισμών επί θεμάτων υγείας του κανονισμού 432/2012 επικαιροποιήθηκε μεταγενέστερα από την Επιτροπή, οι ισχυρισμοί επί θεμάτων υγείας σε σχέση με τις ουσίες φυτικής προελεύσεως παρέμειναν σε εκκρεμότητα.

24 Με επιστολές της 22ας και της 24ης Απριλίου 2014 αντιστοίχως, η Bionorica και η Diapharm κάλεσαν την Επιτροπή να επανεκκινήσει την αξιολόγηση των ισχυρισμών επί θεμάτων υγείας σε σχέση με τις ουσίες φυτικής προελεύσεως και, ιδίως, να ζητήσει από την EFSA να συνεχίσει αμελλητί την αξιολόγηση αυτή ώστε να εκδοθεί ο πλήρης κατάλογος των ισχυρισμών επί θεμάτων υγείας, όπως επιτάσσει το άρθρο 13, παράγραφος 3, του κανονισμού 1924/2006. Ανακοίνωσαν επίσης την πρόθεσή τους να προσφύγουν ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου σε περίπτωση αδράνειας της Επιτροπής.

25 Με επιστολές της 19ης Ιουνίου 2014 (στο εξής: επιστολές της 19ης Ιουνίου 2014), η Επιτροπή απάντησε στις ανωτέρω προσκλήσεις της Bionorica και της Diapharm για ανάληψη δράσεως και ανέφερε τα εξής:

«Όπως σας είναι γνωστό, η Επιτροπή κίνησε τη διαδικασία ανασκοπήσεως των ισχυρισμών υγείας επί των λεγόμενων “φυτικών τροφίμων” κατόπιν ανησυχιών που διατυπώθηκαν από αρκετά κράτη μέλη και ενδιαφερομένους ως προς τη διαφορετική μεταχείριση που επιφυλάσσεται σε προϊόντα τα οποία περιέχουν τέτοιου είδους ουσίες, αφενός, από τη νομοθεσία σχετικά με τους ισχυρισμούς επί θεμάτων υγείας και, αφετέρου, από τη νομοθεσία σχετικά με τα παραδοσιακά βοτανοθεραπευτικά προϊόντα.

Εν αναμονή του αποτελέσματος αυτής της ανασκοπήσεως, η Επιτροπή κάλεσε την [EFSA] να διακόψει την επιστημονική της αξιολόγηση των ισχυρισμών υγείας οι οποίοι αφορούν φυτικά τρόφιμα. Η Επιτροπή αναγνωρίζει τη σημασία που το περίπλοκο αυτό ζήτημα έχει τόσο για τους καταναλωτές όσο και για τους οικονομικούς φορείς. Ωστόσο, προκειμένου να καθοριστεί ο βέλτιστος τρόπος ενέργειας, θα πρέπει να παρασχεθούν στην Επιτροπή ο χρόνος και το πλαίσιο που απαιτούνται προς τούτο.»

Η διαδικασία ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου και οι διατάξεις στις υποθέσεις T-619/14 και T-620/14

26 Με δικόγραφα που κατέθεσαν στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 19 Αυγούστου 2014, η Bionorica και η Diapharm ζήτησαν από το Γενικό Δικαστήριο να διαπιστώσει παράλειψη της Επιτροπής, καθόσον, κατ' αυτές, η Επιτροπή παρέλειψε παρανόμως να αναθέσει στην EFSA να προβεί στην αξιολόγηση των ισχυρισμών επί θεμάτων υγείας σε σχέση με τις ουσίες φυτικής προελεύσεως ώστε να εκδοθεί ο οριστικός κατάλογος των επιτρεπόμενων ισχυρισμών επί θεμάτων υγείας σύμφωνα με την προβλεπόμενη στο άρθρο 13, παράγραφος 3, του κανονισμού 1924/2006 διαδικασία.

27 Με χωριστά δικόγραφα που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 20 Νοεμβρίου 2014, η Επιτροπή προέβαλε ενστάσεις απαραδέκτου επί των οποίων η Bionorica και η Diapharm κατέθεσαν παρατηρήσεις στις 19 Δεκεμβρίου 2014, ζητώντας από το Γενικό Δικαστήριο να τις απορρίψει και να αποφανθεί επί της ουσίας.

28 Με τη διάταξη στην υπόθεση T-619/14 και με τη διάταξη στην υπόθεση T-620/14, το Γενικό Δικαστήριο απέρριψε, αντιστοίχως, τις προσφυγές της Bionorica και της Diapharm και τις καταδίκασε στα δικαστικά έξοδα.

29 Κατά πρώτο λόγο, το Γενικό Δικαστήριο εξέτασε κατά πόσον οι προσφυγές κατά παραλείψεως της Bionorica και της Diapharm πληρούσαν τις προϋποθέσεις του άρθρου 265 ΣΛΕΕ και, στις σκέψεις 26 της διατάξεως στην υπόθεση T-619/14 και της διατάξεως στην υπόθεση T-620/14, έκρινε τις προσφυγές αυτές απαράδεκτες λόγω μη τηρήσεως των ανωτέρω προϋποθέσεων.

30 Ειδικότερα, αφού υπενθύμισε, στις σκέψεις 19 και 20 των διατάξεων αυτών, ότι οι προϋποθέσεις παραδεκτού προσφυγής κατά παραλείψεως, τις οποίες θέτει το άρθρο 265 ΣΛΕΕ, δεν πληρούνται όταν το θεσμικό όργανο που κλήθηκε να ενεργήσει έλαβε θέση επί του αιτήματος αυτού πριν από την άσκηση της προσφυγής, το Γενικό Δικαστήριο έκρινε, στις σκέψεις 23 των εν λόγω διατάξεων, ότι, στο μέτρο που παρέθεταν τον λόγο για τον οποίον αποφασίστηκε η διακοπή της διαδικασίας αξιολογήσεως των επίμαχων ισχυρισμών και ενημέρωναν την Bionorica και την Diapharm ότι, για την εξέταση του εν λόγω ζητήματος αυτού η Επιτροπή χρειαζόταν περισσότερο χρόνο και ακριβέστερο πλαίσιο, οι επιστολές της 19ης Ιουνίου 2014 ήταν, στο σύνολό τους, αρκούντως σαφείς και ακριβείς ώστε να είναι οι ανωτέρω επιχειρήσεις σε θέση να γνωρίζουν τη θέση της Επιτροπής σε σχέση με τα αιτήματά τους, δηλαδή ότι δεν θα ανέθετε στην EFSA να προβεί στη ζητηθείσα αξιολόγηση.

31 Κατά συνέπεια, στις σκέψεις 24 των διατάξεων αυτών, το Γενικό Δικαστήριο έκρινε ότι, με τις προμνησθείσες επιστολές, η Επιτροπή είχε λάβει θέση κατά την έννοια του άρθρου 265, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ, με αποτέλεσμα να τεθεί τέλος στην παράλειψή της.

32 Το Γενικό Δικαστήριο παρατήρησε με την ευκαιρία αυτή, στις σκέψεις 25 της διατάξεως στην υπόθεση T-619/14 και της διατάξεως στην υπόθεση T-620/14, ότι δεν ασκούσε συναφώς επιρροή το γεγονός ότι η απάντηση της Επιτροπής δεν ικανοποιεί την Bionorica και την Diapharm. Συγκεκριμένα, το άρθρο 265 ΣΛΕΕ αφορά την παράλειψη οργάνου να εκδώσει απόφαση ή να λάβει θέση και όχι την έκδοση πράξεως διαφορετικής από εκείνη της οποίας την έκδοση θα επιθυμούσαν οι ενδιαφερόμενοι.

33 Κατά δεύτερο λόγο, το Γενικό Δικαστήριο εξέτασε, ως εκ περισσού, την ένσταση απαραδέκτου της Επιτροπής, η οποία αντλείτο από το ότι η Bionorica και η Diapharm στερούνταν εννόμου συμφέροντος, και, στη σκέψη 56 της διατάξεως στην υπόθεση T-619/14 και στη σκέψη 55 της διατάξεως στην υπόθεση T-620/14, έκρινε απαράδεκτες τις προσφυγές τους κατά παραλείψεως και ελλείψει εννόμου συμφέροντος.

34 Συναφώς, στις σκέψεις 39 και 55 της διατάξεως στην υπόθεση T-619/14 και στις σκέψεις 39 και 54 της διατάξεως στην υπόθεση T-620/14, το Γενικό Δικαστήριο κατέληξε στο συμπέρασμα ότι ούτε η Bionorica ούτε η Diapharm είχαν προσκομίσει στοιχεία που να καταδεικνύουν επαρκώς κατά ποιο τρόπο η εκ μέρους της EFSA συνέχιση των αξιολογήσεων των ισχυρισμών επί θεμάτων υγείας σε σχέση με τις ουσίες φυτικής προελεύσεως και η έκδοση του τελικού καταλόγου των επιτρεπόμενων ισχυρισμών επί θεμάτων υγείας θα μπορούσαν να τους προσπορίσουν βέβαιο όφελος.

35 Πρώτον, στις σκέψεις 38, 42 και 43 της διατάξεως στην υπόθεση T-619/14 και στις σκέψεις 38, 41 και 42 της διατάξεως στην υπόθεση T-620/14, το Γενικό Δικαστήριο έκρινε ότι από το γράμμα του άρθρου 28, παράγραφοι 5 και 6, του κανονισμού 1924/2006 προκύπτει ότι, από την έκδοση του κανονισμού αυτού, προβλέπεται η εφαρμογή μεταβατικών μέτρων για τους ισχυρισμούς επί θεμάτων υγείας που τελούν υπό αξιολόγηση και ως προς τους οποίους η Επιτροπή δεν έχει λάβει καμία απόφαση. Υπό τις περιστάσεις αυτές, οι επιχειρήσεις τις οποίες αφορούν οι τελούντες σε εκκρεμότητα ισχυρισμοί επί θεμάτων υγείας θα μπορούσαν να εξακολουθήσουν να τους χρησιμοποιούν, τηρουμένου του μεταβατικού καθεστώτος που προβλέπει το άρθρο 28, παράγραφοι 5 και 6, του εν λόγω κανονισμού. Συνεπώς, κατά το Γενικό Δικαστήριο, το άρθρο 17, παράγραφος 5, του κανονισμού 1924/2006, το οποίο επιτρέπει καταρχήν σε κάθε υπεύθυνο επιχειρήσεως τροφίμων να χρησιμοποιεί τους περιλαμβανόμενους στον τελικό αυτό κατάλογο επιτρεπόμενους ισχυρισμούς επί θεμάτων υγείας, επιφυλάσσει στους ισχυρισμούς αυτούς την ίδια μεταχείριση με εκείνη των τελούντων σε εκκρεμότητα ισχυρισμών επί θεμάτων υγείας, δηλαδή τη δυνατότητα χρησιμοποιήσεώς τους για την εμπορία τροφίμων.

36 Επιπλέον, στις σκέψεις 44 και 45 της διατάξεως στην υπόθεση T-619/14 και στις σκέψεις 43 και 44 της διατάξεως στην υπόθεση T-620/14, το Γενικό Δικαστήριο διαπίστωσε ότι, σε κάθε περίπτωση, ακόμα και αν, βάσει του άρθρου 17, παράγραφος 5, του κανονισμού 1924/2006, αποδεικνύονταν επιπτώσεις εις βάρος της νομικής καταστάσεως της Bionorica και άλλων επιχειρήσεων του τομέα τροφίμων, σε σχέση ιδίως με το μεταβατικό καθεστώς που προβλέπει το άρθρο 28, παράγραφοι 5 και 6, του κανονισμού αυτού, ένα τέτοιο όφελος θα βασιζόταν, εξ ορισμού, στην υπόθεση ότι οι τελούντες σε εκκρεμότητα ισχυρισμοί επί θεμάτων υγείας που τις αφορούν θα εγκρίνονταν κατόπιν της αξιολογήσεως εκ μέρους της EFSA και κατόπιν της τελικής αποφάσεως της Επιτροπής. Ωστόσο, το Γενικό Δικαστήριο ανέφερε ότι η υπόθεση αυτή δεν ήταν επί τους παρόντος βέβαιη και δεν πληρούσε, ως εκ τούτου, τις επιταγές της νομολογίας, κατά την οποία, εάν το συμφέρον που προβάλλει ο προσφεύγων αφορά μέλλουσα νομική κατάσταση, αυτός θα πρέπει να αποδείξει ότι είναι ήδη βέβαιη η προσβολή της καταστάσεως αυτής. Επ' αυτού, το Γενικό Δικαστήριο υπενθύμισε ότι, μέσω του κανονισμού 432/2012, με τον οποίο καταρτίστηκε ο μερικός κατάλογος επιτρεπόμενων ισχυρισμών επί θεμάτων υγείας, η Επιτροπή ενέκρινε μόλις 222 ισχυρισμούς επί θεμάτων υγείας από τους συνολικά 2 000 και πλέον ισχυρισμούς που εξετάστηκαν, με αποτέλεσμα να είναι δυνατόν να αποβεί το μεταβατικό καθεστώς ευνοϊκότερο για τις επιχειρήσεις από ό,τι ο οριστικός κατάλογος επιτρεπόμενων ισχυρισμών επί θεμάτων υγείας.

37 Δεύτερον, στις σκέψεις 47 και 48 της διατάξεως στην υπόθεση T-619/14 και στις σκέψεις 46 και 47 της διατάξεως στην υπόθεση T-620/14, το Γενικό Δικαστήριο απέρριψε τα επιχειρήματα της Bionorica και της Diapharm, κατά τα οποία το γεγονός ότι ορισμένοι ισχυρισμοί επί θεμάτων υγείας είχαν αξιολογηθεί από την EFSA ενώ άλλοι ισχυρισμοί παρέμεναν σε εκκρεμότητα δημιουργούσε άνισους όρους ανταγωνισμού στην αγορά, και έκρινε ότι μια τέτοια άνιση κατάσταση μπορούσε να θίξει μόνον τα συμφέροντα των παραγωγών εκείνων των οποίων οι ισχυρισμοί επί θεμάτων υγείας είχαν απορριφθεί κατόπιν της εκδόσεως του κανονισμού 432/2012, και όχι τα συμφέροντα των παραγωγών των οποίων οι ισχυρισμοί επί θεμάτων υγείας παρέμεναν σε εκκρεμότητα.

38 Τρίτον, το Γενικό Δικαστήριο δεν έκανε δεκτό τον ισχυρισμό της Bionorica και της Diapharm ότι θίγονταν σημαντικά από την ανασφάλεια δικαίου που επικρατούσε στην αγορά εξαιτίας της ελλείψεως οριστικής και πλήρους αποφάσεως της Επιτροπής για τους ισχυρισμούς επί θεμάτων υγείας. Το Γενικό Δικαστήριο υπογράμμισε συναφώς, στις σκέψεις 51 και 52 της διατάξεως στην υπόθεση T-619/14 και στις σκέψεις 50 και 51 της διατάξεως στην υπόθεση T-620/14, ότι η αρχή της ασφάλειας δικαίου επιτάσσει να είναι σαφείς και ακριβείς οι κανόνες δικαίου και να είναι προβλέψιμες οι συνέπειές τους. Πλην όμως, κατά το Γενικό Δικαστήριο, οι κανόνες που εφαρμόζονται τόσο, αφενός, στους ισχυρισμούς επί θεμάτων υγείας που εγκρίθηκαν ή που απορρίφθηκαν όσο και, αφετέρου, στους τελούντες σε εκκρεμότητα ισχυρισμούς επί θεμάτων υγείας πληρούσαν τις ως άνω προϋποθέσεις. Ειδικότερα, οι κανόνες στους οποίους υπέκειντο οι τελούντες σε εκκρεμότητα ισχυρισμοί επί θεμάτων υγείας προέκυπταν ρητώς από τον κανονισμό 1924/2006 και, ειδικότερα, από το άρθρο 28, παράγραφοι 5 και 6, το οποίο ρύθμιζε το καθεστώς που εφαρμοζόταν, από την έκδοση του κανονισμού αυτού, στους ισχυρισμούς επί θεμάτων υγείας ως προς τους οποίους εκκρεμούσε η αξιολόγηση και η λήψη οριστικής αποφάσεως.

39 Τέταρτον, στη σκέψη 54 της διατάξεως στην υπόθεση T-619/14 και στη σκέψη 53 της διατάξεως στην υπόθεση T-620/14, το Γενικό Δικαστήριο απέρριψε τους ισχυρισμούς της Bionorica και της Diapharm αναφορικά με την οικονομική ζημία που ισχυρίζονται ότι υπέστησαν εξαιτίας της αδράνειας της Επιτροπής και παρατήρησε ότι οι ανωτέρω επιχειρήσεις δεν είχαν διευκρινίσει πώς προκλήθηκε η εν λόγω ζημία ούτε πώς ενδεχομένως θα αποκαθίστατο εάν η Επιτροπή ανέθετε στην EFSA να συνεχίσει την αξιολόγηση των εν αναστολή ισχυρισμών επί θεμάτων υγείας.

40 Τέλος, κατά τρίτο λόγο, το Γενικό Δικαστήριο εξέτασε και έκανε δεκτή, αποκλειστικά στην υπόθεση T-620/14, την ένσταση απαραδέκτου που προβλήθηκε από την Επιτροπή και η οποία αντλούνταν από έλλειψη ενεργητικής νομιμοποιήσεως της Bionorica και της Diapharm. Το Γενικό Δικαστήριο έκρινε συναφώς, στη σκέψη 56 της διατάξεως στην υπόθεση T-620/14, ότι η Diapharm, η οποία είναι εταιρία που παρέχει συμβουλευτικές και υποστηρικτικές υπηρεσίες σε επιχειρήσεις του κλάδου της υγείας, μεταξύ άλλων σε σχέση με ισχυρισμούς επί θεμάτων υγείας που διατυπώνονται για τα τρόφιμα, δεν παρασκευάζει ούτε εμπορεύεται αυτού του είδους τα προϊόντα στην αγορά της Ένωσης. Ως εκ τούτου, κατά το Γενικό Δικαστήριο, η δραστηριότητα της Diapharm δεν συνδέεται επαρκώς με τις ανωτέρω δραστηριότητες, ώστε να μπορεί να γίνει δεκτό ότι θα την αφορά άμεσα η πράξη που θα εκδώσει η Επιτροπή αφού διαπιστωθεί ενδεχομένως η παράλειψή της.

Τα αιτήματα των διαδίκων και η διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου

41 Με τις αντίστοιχες αιτήσεις αναιρέσεως, η Bionorica και η Diapharm ζητούν από το Δικαστήριο:

– να αναιρέσει, αντιστοίχως, τη διάταξη στην υπόθεση T-619/14 και τη διάταξη στην υπόθεση T-620/14 και

– να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

42 Η Επιτροπή ζητεί από το Δικαστήριο να απορρίψει τις αιτήσεις αναιρέσεως ως προδήλως αβάσιμες και να καταδικάσει τις αναιρεσείουσες στα δικαστικά έξοδα.

43 Με απόφαση του Προέδρου του Δικαστηρίου της 21ης Ιανουαρίου 2016, αποφασίστηκε η συνεκδίκαση των υποθέσεων C-596/15 P και C-597/15 P προς διευκόλυνση της έγγραφης και προφορικής διαδικασίας και προς έκδοση κοινής αποφάσεως, σύμφωνα με το άρθρο 54 του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου.

Επί των αιτήσεων αναιρέσεως

44 Προς στήριξη των αιτήσεων αναιρέσεως, η Bionorica και η Diapharm προβάλλουν, εκάστη, τρεις λόγους αναιρέσεως, οι οποίοι εν μέρει αλληλεπικαλύπτονται.

Επί του δευτέρου λόγου αναιρέσεως στην υπόθεση C-596/15 P και επί του πρώτου λόγου αναιρέσεως στην υπόθεση C-597/15 P

Επιχειρήματα των διαδίκων

45 Με τον δεύτερο και με τον πρώτο λόγο αναιρέσεως αντιστοίχως, η Bionorica και η Diapharm προσάπτουν κατ' ουσίαν στο Γενικό Δικαστήριο ότι υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο καθόσον έκρινε, στις σκέψεις 24 της διατάξεως στην υπόθεση T-619/14 και της διατάξεως στην υπόθεση T-620/14, ότι με τις επιστολές της 19ης Ιουνίου 2014 η Επιτροπή είχε λάβει θέση κατά την έννοια του άρθρου 265, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ, με αποτέλεσμα να τεθεί τέλος στην παράλειψή της.

46 Κατά τις αναιρεσείουσες, η διαπίστωση στην οποία προέβη το Γενικό Δικαστήριο στις σκέψεις 23 της διατάξεως στην υπόθεση T-619/14 και της διατάξεως στην υπόθεση T-620/14 και κατά την οποία οι επιστολές της 19ης Ιουνίου 2014 «[ήταν], στο σύνολό [τους], αρκούντως σαφ[είς] και ακριβ[είς] ώστε να είναι οι [Bionorica και Diapharm] σε θέση να γνωρίζ[ουν] τη θέση της Επιτροπής σε σχέση με [τα αιτήματά τους], ιδίως το γεγονός ότι η Επιτροπή δεν θα ανέθετε στην EFSA να προβεί στη ζητηθείσα αξιολόγηση καθώς και τους λόγους που δικαιολογούσαν τη θέση αυτή» καταδεικνύει, μεταξύ άλλων, ότι το Γενικό Δικαστήριο δεν εξέτασε ενδελεχώς το περιεχόμενο των επιστολών αυτών.

47 Συναφώς, η Bionorica και η Diapharm αναφέρουν ότι, στις δύο πρώτες περιόδους των επιστολών αυτών, η Επιτροπή περιορίστηκε στην αναφορά της καταστάσεως που υφίστατο ως προς την αξιολόγηση των ισχυρισμών επί θεμάτων υγείας σε σχέση με τις ουσίες φυτικής προελεύσεως. Την κατάσταση αυτή είχαν ήδη συνοψίσει οι ίδιες οι αναιρεσείουσες στις επιστολές τους με τις οποίες καλούσαν την Επιτροπή να αναλάβει δράση. Επιπλέον, υποστηρίζουν ότι η διαδικασία ανασκοπήσεως, στην οποία αναφέρεται η Επιτροπή στις επιστολές της 19ης Ιουνίου 2014 και στο πλαίσιο της οποίας απεστάλη στα κράτη μέλη έγγραφο διαβουλεύσεως σε σχέση με τη συνέχεια της αξιολογήσεως των ισχυρισμών αυτών, κινήθηκε από το όργανο αυτό τον Ιούλιο του 2012 και ολοκληρώθηκε στα τέλη του 2012 με την πλειοψηφία των κρατών μελών να προκρίνουν τη συνέχιση της αξιολογήσεως σύμφωνα με την μέχρι τότε εφαρμοζόμενη επιστημονική προσέγγιση, μεταξύ άλλων και για τους τελούντες σε εκκρεμότητα ισχυρισμούς επί θεμάτων υγείας. Κατά την Bionorica και την Diapharm, οι επιστολές της 19ης Ιουνίου 2014 είναι τουλάχιστον διφορούμενες στο μέτρο που αναφέρονται δυνητικά σε μια νέα διαδικασία ανασκοπήσεως.

48 Η Bionorica και η Diapharm αναφέρουν επίσης ότι, στην τρίτη περίοδο των επιστολών της 19ης Ιουνίου 2014, η Επιτροπή αναγνώρισε απλώς, ως προς την αξιολόγηση των ισχυρισμών επί θεμάτων υγείας σε σχέση με τις ουσίες φυτικής προελεύσεως, τη σημασία του «περίπλοκου αυτού προβλήματος» τόσο για τους καταναλωτές όσο και για τους οικονομικούς φορείς. Στην τέταρτη και τελευταία περίοδο, η Επιτροπή περιορίστηκε στη διευκρίνιση ότι θα πρέπει να της παρασχεθούν ο απαραίτητος χρόνος και το απαραίτητο πλαίσιο προκειμένου να καθοριστεί ο «βέλτιστος τρόπος ενέργειας», χωρίς ωστόσο να διευκρινίσει τι θεωρούσε ως απαραίτητο εν προκειμένω.

49 Κατά συνέπεια, από τις επιστολές της 19ης Ιουνίου 2014 είναι αδύνατο να συναχθεί η θέση της Επιτροπής επί των προσκλήσεων που έλαβε για ανάληψη δράσεως και, ιδίως, εάν και, ενδεχομένως, πότε προετίθετο να ζητήσει από την EFSA να συνεχίσει την αξιολόγηση των ισχυρισμών επί θεμάτων υγείας σε σχέση με τις ουσίες φυτικής προελεύσεως. Σύμφωνα με την απόφαση του Δικαστηρίου της

22ας Μαΐου 1985, Κοινοβούλιο κατά Συμβουλίου (13/83, EU:C:1985:220, σκέψη 25), μια τέτοια ασαφής απάντηση δεν είναι δυνατόν να συνιστά επαρκή λήψη θέσεως που να θέτει τέλος στην παράλειψη.

50 Κατά την Επιτροπή, ορθώς έκρινε το Γενικό Δικαστήριο ότι οι επιστολές της 19ης Ιουνίου 2014 καθιστούσαν κατανοητό στην Bionorica και στην Diapharm ότι το θεσμικό αυτό όργανο δεν θα έκανε δεκτό το αίτημά τους να αρθεί η αναστολή της αξιολογήσεως των ισχυρισμών επί θεμάτων υγείας σε σχέση με τις ουσίες φυτικής προελεύσεως. Συγκεκριμένα, κατά την Επιτροπή, το πλαίσιο στο οποίο εντάσσονταν οι επιστολές αυτές καθιστούσε σαφές στις αναιρεσείουσες ότι η Επιτροπή είχε επανεξετάσει τις προτεραιότητές της και είχε διατηρήσει σε αναστολή την αξιολόγηση των ισχυρισμών επί θεμάτων υγείας σχετικά με τις ουσίες αυτές προκειμένου να εξετάσει καταρχάς τους ισχυρισμούς επί θεμάτων υγείας σε σχέση με ουσίες μη φυτικής προελεύσεως. Συνεπώς, από τις επιστολές της 19ης Ιουνίου 2014 και από το πλαίσιό τους προκύπτει ότι, κατά τον χρόνο που τις απέστειλε στην Bionorica και στην Diapharm, η Επιτροπή εκτιμούσε ότι οι περιστάσεις δεν δικαιολογούσαν την αποδοχή των προσκλήσεών τους για ανάληψη δράσεως.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

51 Βάσει του άρθρου 265, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ, η προσφυγή κατά παραλείψεως είναι παραδεκτή μόνον αν το θεσμικό ή άλλο όργανο ή ο οργανισμός έχει κληθεί προηγουμένως να ενεργήσει. Εάν το θεσμικό ή άλλο όργανο ή ο οργανισμός δεν λάβει θέση εντός δύο μηνών από την πρόσκληση, η προσφυγή δύναται να ασκηθεί εντός νέας προθεσμίας δύο μηνών.

52 Σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου, το άρθρο 265 ΣΛΕΕ αφορά την παράλειψη οργάνου να εκδώσει απόφαση ή να λάβει θέση (αποφάσεις της 13ης Ιουλίου 1971, Deutscher Komponistenverband κατά Επιτροπής, 8/71, EU:C:1971:82, σκέψη 2, και της 19ης Νοεμβρίου 2013, Επιτροπή κατά Συμβουλίου, C-196/12, EU:C:2013:753, σκέψη 22 καθώς και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

53 Συναφώς, προσφυγή κατά παραλείψεως μπορεί να ασκηθεί όχι μόνον κατά της παραλείψεως εκδόσεως πράξεως η οποία παράγει δεσμευτικά έννομα αποτελέσματα ικανά να θίξουν τα συμφέροντα του προσφεύγοντος, μεταβάλλοντας ουσιωδώς τη νομική του κατάσταση, αλλά, επίσης, κατά της παραλείψεως εκδόσεως προπαρασκευαστικής πράξεως, εάν αυτή αποτελεί προαπαιτούμενο για τη διεξαγωγή της διαδικασίας που πρέπει να καταλήξει σε πράξη παράγουσα δεσμευτικά έννομα αποτελέσματα (βλ., συναφώς, απόφαση της 27ης Σεπτεμβρίου 1988, Κοινοβούλιο κατά Συμβουλίου, 302/87, EU:C:1988:461, σκέψη 16).

54 Η πρόσκληση προς το θεσμικό όργανο να αναλάβει δράση πρέπει να είναι αρκούντως σαφής και ακριβής ώστε να παρέχει τη δυνατότητα σ' αυτό να λάβει συγκεκριμένη γνώση του περιεχομένου της αποφάσεως που του ζητείται να εκδώσει και να μπορεί να συναχθεί εξ αυτής ότι ο σκοπός της είναι να αναγκάσει το εν λόγω όργανο να λάβει θέση (βλ., κατ' αναλογία, απόφαση της 10ης Ιουνίου 1986, Usinor κατά Επιτροπής, 81/85 και 119/85, EU:C:1986:234, σκέψη 15, και διάταξη της 18ης Νοεμβρίου 1999, Pescados Congelados Jogamar κατά Επιτροπής, C-249/99 P, EU:C:1999:571, σκέψη 18).

55 Επιπροσθέτως, πρέπει να υπομνησθεί ότι ο εκ μέρους του Γενικού Δικαστηρίου νομικός χαρακτηρισμός ενός πραγματικού περιστατικού ή μιας πράξεως, όπως μιας επιστολής, είναι νομικό ζήτημα το οποίο μπορεί να προβληθεί στο πλαίσιο αναιρέσεως [βλ., συναφώς, απόφαση της 1ης Ιουνίου 2006, P & O European Ferries (Vizcaya) και Diputación Foral de Vizcaya κατά Επιτροπής, C-442/03 P και C-471/03 P, EU:C:2006:356, σκέψη 90 καθώς και εκεί παρατιθέμενη νομολογία]. Ως εκ τούτου, το κατά πόσον μια επιστολή που απεστάλη από θεσμικό όργανο ως απάντηση σε πρόσκληση για ανάληψη δράσεως έθεσε ή όχι τέλος στην προβαλλόμενη παράλειψη του θεσμικού αυτού οργάνου αποτελεί νομικό ζήτημα το οποίο μπορεί να εξετασθεί κατ' αναίρεση.

56 Εν προκειμένω, δεν αμφισβητείται ότι, βάσει του άρθρου 13, παράγραφος 3, του κανονισμού 1924/2006, η Επιτροπή όφειλε να διαβουλευθεί με την EFSA προκειμένου να εκδώσει ακολούθως τον τελικό κατάλογο των επιτρεπόμενων ισχυρισμών επί θεμάτων υγείας εντός της ταχθείσας προθεσμίας, δηλαδή το αργότερο στις 31 Ιανουαρίου 2010, και ότι ο κατάλογος αυτός εκδόθηκε εν μέρει μόνον με τον κανονισμό 432/2012, στις 16 Μαΐου 2012. Είναι επίσης γεγονός ότι η Bionorica και η Diapharm, με τις αντίστοιχες επιστολές τους από 22 και από 24 Απριλίου 2014 που μνημονεύονται στη σκέψη 24 της παρούσας αποφάσεως, κάλεσαν προσηκόντως την Επιτροπή να αναλάβει δράση, δηλαδή να ζητήσει από την EFSA να συνεχίσει πάραυτα την αξιολόγηση των ισχυρισμών επί θεμάτων υγείας αναφορικά με ουσίες φυτικής προελεύσεως προκειμένου να εκδοθεί ο οριστικός κατάλογος των επιτρεπόμενων ισχυρισμών επί θεμάτων υγείας και ότι, σε απάντηση στις ανωτέρω επιστολές, η Επιτροπή αρκέστηκε στη διαπίστωση, στις επιστολές της 19ης Ιουνίου 2014 που μνημονεύονται στη σκέψη 25 της παρούσας αποφάσεως, ότι «προκειμένου να καθοριστεί ο βέλτιστος τρόπος ενέργειας, θα πρέπει να παρασχεθούν στην Επιτροπή ο χρόνος και το πλαίσιο που απαιτούνται προς τούτο».

57 Πρέπει να επισημανθεί συναφώς ότι, περιγράφοντας καταρχάς την κατάσταση που υφίστατο ως προς την αξιολόγηση των ισχυρισμών επί θεμάτων υγείας σε σχέση με τις ουσίες φυτικής προελεύσεως από την εποχή του ανακοινωθέντος Τύπου της 27ης Σεπτεμβρίου 2010 που μνημονεύεται στη σκέψη 21 της παρούσας αποφάσεως, και αναφερόμενη, ακολούθως, στον απαραίτητο χρόνο και στο απαραίτητο πλαίσιο, χωρίς ωστόσο να διευκρινίσει τι θεωρούσε απαραίτητο για τη συνέχιση της επίμαχης διαδικασίας αξιολογήσεως, η Επιτροπή δεν εξέφρασε, κατά μη διφορούμενο τρόπο, την πρόθεσή της να αναθέσει ή να μην αναθέσει στην EFSA τη συνέχιση της αξιολογήσεως αυτής.

58 Τουτέστιν, η Επιτροπή δεν προέβη σε διαβούλευση με την EFSA, όπως της ζητούσαν η Bionorica και η Diapharm, ούτε δήλωσε με τις επιστολές της 19ης Ιουνίου 2014, κατά τρόπο που να μην επιδέχεται αμφισβήτηση, εάν και πότε θα προέβαινε στη διαβούλευση αυτή, πράγμα που εμπίπτει στις περιπτώσεις που μνημονεύονται στη σκέψη 52 της παρούσας αποφάσεως.

59 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο κρίνοντας, στις σκέψεις 24 της διατάξεως στην υπόθεση T-619/14 και της διατάξεως στην υπόθεση T-620/14, ότι οι επιστολές της 19ης Ιουνίου 2014 είχαν θέσει τέλος στην παράλειψη της Επιτροπής.

60 Κατά συνέπεια, ο δεύτερος λόγος αναιρέσεως στην υπόθεση C-596/15 P και ο πρώτος λόγος αναιρέσεως στην υπόθεση C-597/15 P πρέπει να γίνουν δεκτοί.

61 Εντούτοις, πρέπει να υπομνηστεί ότι το Γενικό Δικαστήριο εξέτασε, ως εκ περισσού, κατά πόσον η Bionorica και η Diapharm είχαν έννομο συμφέρον και, κρίνοντας ότι δεν συνέτρεχε τέτοια περίπτωση όσον αφορά τις δύο αυτές επιχειρήσεις, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι αντίστοιχες προσφυγές τους έπρεπε να απορριφθούν ως απαράδεκτες και για αυτόν τον λόγο. Ως εκ τούτου, προτού, ενδεχομένως, αναιρεθούν οι διατάξεις στις υποθέσεις T-619/14 και T-620/14, πρέπει να εξετασθούν οι αντίστοιχοι λόγοι αναιρέσεως στις υποθέσεις C-596/15 P και C-597/15 P, οι οποίοι αφορούν το σχετικό με το έννομο συμφέρον σκεπτικό των διατάξεων αυτών.

Επί του πρώτου και του τρίτου λόγου αναιρέσεως στην υπόθεση C- C-596/15 P και επί του δευτέρου λόγου αναιρέσεως στην υπόθεση C-597/15 P

62 Στο μέτρο που ο πρώτος και ο τρίτος λόγος αναιρέσεως στην υπόθεση C-596/15 P και ο δεύτερος λόγος αναιρέσεως στην υπόθεση C-597/15 P, αντιστοίχως, βάλλουν, κατ' ουσίαν, κατά της διαπιστώσεως του Γενικού Δικαστηρίου ότι η Bionorica και η Diapharm στερούνταν εννόμου συμφέροντος, οι λόγοι αυτοί πρέπει να συνεξεταστούν.

Επιχειρήματα των διαδίκων

– Αναφορικά με τον πρώτο λόγο αναιρέσεως στην υπόθεση C-596/15 P

63 Με τον πρώτο λόγο αναιρέσεως, η Bionorica προσάπτει διαδικαστική πλημμέλεια στο Γενικό Δικαστήριο καθόσον αυτό βασίσθηκε εν μέρει σε ανακριβή πραγματικά περιστατικά και καθόσον εσφαλμένα την χαρακτήρισε επομένως, στις σκέψεις 1 και 48 της διατάξεως στην υπόθεση T-619/14, ως επιχείρηση που παρασκεύαζε και εμπορευόταν συμπληρώματα διατροφής ή τρόφιμα στην ευρωπαϊκή αγορά. Συνεπώς, κατά την Bionorica, το Γενικό Δικαστήριο κατέληξε σε εσφαλμένη απόφαση εις βάρος της, καθόσον έκρινε ότι δεν την αφορούσαν οι τελούντες σε εκκρεμότητα ισχυρισμοί επί θεμάτων υγείας και ότι η ύπαρξη άνισων όρων ανταγωνισμού δεν ήταν, ως εκ τούτου, δυνατόν να δικαιολογήσει έννομο συμφέρον της εν προκειμένω.

64 Όμως, από το δικόγραφο της προσφυγής της ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου προκύπτει ότι συγκαταλεγόταν στους πρώτους παγκοσμίως παρασκευαστές φαρμάκων φυτικής προελεύσεως, μεταξύ των οποίων τα παρατιθέμενα ως παράδειγμα στο δικόγραφο της προσφυγής φάρμακα που περιείχαν ουσίες με θεραπευτικές ιδιότητες για τις οποίες είχαν ζητηθεί οι τελούντες σε εκκρεμότητα ισχυρισμοί επί θεμάτων υγείας.

65 Η Επιτροπή αντικρούει τα επιχειρήματα της Bionorica.

66 Όπως προκύπτει από τη σύγκριση των στοιχείων της δικογραφίας με τη διάταξη στην υπόθεση T-619/14, οι αμφισβητούμενες από την Bionorica διαπιστώσεις σχετικά με τα πραγματικά περιστατικά, οι οποίες περιέχονται στις σκέψεις 1 και 48 της αναιρεσιβαλλομένης διατάξεως, ουδόλως είναι εσφαλμένες, αλλά είναι μάλλον ευνοϊκές για αυτήν, δεδομένου ότι το Γενικό Δικαστήριο έκανε δεκτή, χωρίς να την αμφισβητήσει, την απλή δήλωση της εταιρίας αυτής ότι προετίθετο να χρησιμοποιήσει ισχυρισμούς επί θεμάτων υγείας σε σχέση με τις ουσίες φυτικής προελεύσεως ως επιχειρηματίας του τομέα τροφίμων. Η Επιτροπή αναφέρει ότι η ανωτέρω διαπίστωση συνάδει προς τα όσα αναφέρονται στο δικόγραφο της προσφυγής.

– Αναφορικά με τον τρίτο λόγο αναιρέσεως στην υπόθεση C-596/15 P και με τον δεύτερο λόγο αναιρέσεως στην υπόθεση C-597/15 P

67 Με τον τρίτο και με τον δεύτερο λόγο αναιρέσεως, αντιστοίχως, η Bionorica και η Diapharm προσάπτουν στο Γενικό Δικαστήριο ότι υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο κρίνοντας, στις σκέψεις 55 και 56 της διατάξεως στην υπόθεση T-619/14 και στις σκέψεις 54 και 55 της διατάξεως στην υπόθεση T-620/14, ως εκ περισσού, απαράδεκτες τις προσφυγές τους κατά παραλείψεως ελλείψει έννομου συμφέροντος, με την αιτιολογία ότι οι αναιρεσείουσες δεν μπορούσαν να αντλήσουν κανένα βέβαιο όφελος από την έκδοση του τελικού καταλόγου των επιτρεπόμενων ισχυρισμών επί θεμάτων υγείας.

68 Η Bionorica και η Diapharm υποστηρίζουν, πρώτον, ότι η χρήση των επιτρεπόμενων ισχυρισμών επί θεμάτων υγείας και η χρήση των τελούντων σε εκκρεμότητα ισχυρισμών επί θεμάτων υγείας υπόκεινται σε διαφορετικές απαιτήσεις και, ως εκ τούτου, δεν μπορούν να τυγχάνουν ίδιας μεταχειρίσεως. Αναφέρουν, συναφώς, ότι οι παράγραφοι 5 και 6 του άρθρου 28 του κανονισμού 1924/2006 δεν επιτρέπουν την άνευ όρων χρήση των τελούντων σε εκκρεμότητα ισχυρισμών επί θεμάτων υγείας, αλλά εξαρτούν τη χρήση τους από όρους, δεδομένου ότι οι ισχυρισμοί αυτοί πρέπει ιδίως να «είναι σύμφωνοι με τον [εν λόγω] κανονισμό και με τις ισχύουσες εθνικές διατάξεις που εφαρμόζονται σε αυτούς».

69 Τούτο συνεπάγεται, μεταξύ άλλων, ότι, σύμφωνα με τον κανονισμό 1924/2006, οι τελούντες σε εκκρεμότητα ισχυρισμοί επί θεμάτων υγείας δεν πρέπει να είναι παραπλανητικοί και πρέπει να βασίζονται σε γενικώς αποδεκτά επιστημονικά στοιχεία. Ως προς τούτο, το κατά πόσον πληρούνται οι όροι αυτοί ή το κατά πόσον παραπλανούνται οι αγοραστές υπόκειται, πέραν των ελέγχων που

διενεργούν οι αρμόδιες για τα τρόφιμα κρατικές αρχές, σε κατά περίπτωση εξέταση εκ μέρους των εθνικών δικαστηρίων στα οποία προσφεύγουν οι λοιποί φορείς της αγοράς. Πλην όμως, στη γερμανική πρακτική, ο δικαστικός αυτός έλεγχος, ο οποίος ενδέχεται να οδηγήσει σε άμεση διακοπή των πωλήσεων επί γερμανικού εδάφους, πραγματοποιείται στο πλαίσιο συνοπτικής εξετάσεως που δεν καταλήγει κατά συστηματικό τρόπο σε αντικειμενικώς δικαιολογήσιμα αποτελέσματα, τα οποία είναι δυνατόν να διαφέρουν επιπλέον ριζικά, για τον ίδιο ισχυρισμό επί θεμάτων υγείας, από το ένα δικαστήριο στο άλλο, κυρίως στο πλαίσιο του ασαφούς νομικού κριτηρίου των γενικώς αποδεκτών επιστημονικών στοιχείων, αφήνοντας σημαντικά περιθώρια ερμηνείας.

70 Κατά συνέπεια, ουδέποτε υφίσταται η παραμικρή ασφάλεια δικαίου, τόσο για την Bionorica και την Diapharm όσο και για άλλες επιχειρήσεις, ως προς το ότι οι παραμένοντες σε εκκρεμότητα ισχυρισμοί επί θεμάτων υγείας μπορούν νομίμως να χρησιμοποιηθούν. Αντιθέτως, διαφορετική είναι η περίπτωση των επιτρεπόμενων ισχυρισμών επί θεμάτων υγείας οι οποίοι περιλαμβάνονται σε έναν θετικό και εξαντλητικό κατάλογο που θέτει τέλος στην κατά περίπτωση εξέταση. Η Bionorica και η Diapharm υποστηρίζουν εξάλλου συναφώς ότι ο νομοθέτης της Ένωσης δεν προέβλεψε ρητώς μεταβατικά μέτρα για την περίοδο μετά τις 31 Ιανουαρίου 2010, δηλαδή μετά την προθεσμία που έταξε το άρθρο 13, παράγραφος 3, του κανονισμού 1924/2006 για την έκδοση του καταλόγου των επιτρεπόμενων ισχυρισμών επί θεμάτων υγείας.

71 Σε απάντηση στη διαπίστωση, στην οποία προέβη το Γενικό Δικαστήριο στη σκέψη 45 της διατάξεως στην υπόθεση T-619/14 και στη σκέψη 44 της διατάξεως στην υπόθεση T-620/14, ότι η εφαρμογή μεταβατικών μέτρων θα μπορούσε να είναι πιο ευνοϊκή από την απόρριψη των ισχυρισμών επί θεμάτων υγείας, η Bionorica και η Diapharm αναφέρουν ότι, όσον αφορά τη νομική ασφάλεια που επιζητούν κατά τη χρήση των ισχυρισμών επί θεμάτων υγείας και, συνεπώς, το όφελός τους, οι οριστικά επιτρεπόμενοι ισχυρισμοί επί θεμάτων υγείας συνιστούν έναν δείκτη τόσο αξιόπιστο όσο και οι οριστικά απορριφθέντες ισχυρισμοί.

72 Δεύτερον, η Bionorica και η Diapharm υποστηρίζουν ότι, κρίνοντας, στις σκέψεις 47 και 48 της διατάξεως στην υπόθεση T-619/14 και στις σκέψεις 46 και 47 της διατάξεως στην υπόθεση T-620/14, ότι άνισοι όροι ανταγωνισμού μπορούν να δημιουργηθούν μόνον ως προς τους παραγωγούς των οποίων οι ισχυρισμοί επί θεμάτων υγείας απορρίφθηκαν κατόπιν της εκδόσεως του κανονισμού 432/2012 σε σχέση με εκείνους των οποίων οι ισχυρισμοί επί θεμάτων υγείας εγκρίθηκαν βάσει αυτού και όχι ως προς τους παραγωγούς των οποίων οι ισχυρισμοί επί θεμάτων υγείας παρέμειναν σε εκκρεμότητα, το Γενικό Δικαστήριο στηρίχτηκε σε εσφαλμένη ερμηνεία, κατά την οποία οι επιτρεπόμενοι ισχυρισμοί επί θεμάτων υγείας και εκείνοι που τελούν σε εκκρεμότητα θα έπρεπε να τυγχάνουν ίδιας μεταχειρίσεως. Πλην όμως, ενώ είναι σαφές ότι, στις περιπτώσεις των επιτρεπόμενων και των απορριφθέντων αντιστοίχως ισχυρισμών επί θεμάτων υγείας, οι ισχυρισμοί αυτοί μπορούν ή δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν, δεν υφίσταται η ίδια ασφάλεια δικαίου στην περίπτωση των τελούντων σε εκκρεμότητα ισχυρισμών επί θεμάτων υγείας.

73 Τέλος, τρίτον, η Bionorica και η Diapharm αναφέρουν, παραπέμποντας στις σκέψεις 51 έως 53 της διατάξεως στην υπόθεση T-619/14 και στις σκέψεις 50 έως 52 της διατάξεως στην υπόθεση T-620/14, ότι κακώς έκρινε το Γενικό Δικαστήριο ότι οι κανόνες που εφαρμόζονται τόσο στους επιτρεπόμενους και στους απορριφθέντες ισχυρισμούς επί θεμάτων υγείας όσο και στους τελούντες σε εκκρεμότητα είναι αρκούντως σαφείς και ακριβείς και ότι οι εξ αυτών απορρέουσες συνέπειες είναι αρκούντως προβλέψιμες. Συγκεκριμένα, τα εφαρμοστέα στους τελούντες σε εκκρεμότητα ισχυρισμούς επί θεμάτων υγείας μεταβατικά μέτρα, τα οποία, αφενός, συνεπάγονται, για κάθε περίπτωση, νέα ανάλυση με σημαντικό περιθώριο εκτιμήσεως όσον αφορά την αξιολόγηση των επιστημονικών στοιχείων, και τα οποία, αφετέρου, ενδέχεται να καταλήξουν σε πολύ διαφορετικά ή ακόμα και αντιφατικά αποτελέσματα, ιδίως στη γερμανική δικαστική πρακτική, δεν έχουν αρκούντως προβλέψιμες νομικές συνέπειες.

74 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι, στο μέτρο που ούτε η Bionorica ούτε η Diapharm ασκούσαν παραγωγική δραστηριότητα ως επιχειρήσεις του τομέα τροφίμων κατά τον χρόνο ασκήσεως των προσφυγών, καμία από αυτές τις δύο επιχειρήσεις δεν θα μπορούσε να αντλήσει βέβαιο όφελος από την οριστική έγκριση ισχυρισμών επί θεμάτων υγείας που διατυπώνονται για τρόφιμα σε σχέση με ουσίες φυτικής προελεύσεως, δεδομένου ότι δεν συμμετείχαν οι ίδιες στην παρασκευή ή στην εμπορία τροφίμων δυνάμενων να προωθηθούν μέσω αυτού του είδους των ισχυρισμών.

75 Καταρχάς, στο επιχείρημα της Bionorica και της Diapharm κατά το οποίο το Γενικό Δικαστήριο κακώς επιφύλαξε την ίδια μεταχείριση στους επιτρεπόμενους ισχυρισμούς επί θεμάτων υγείας και σε εκείνους που παρέμειναν σε εκκρεμότητα, η Επιτροπή αντιτάσσει ότι το Γενικό Δικαστήριο ανέφερε απλώς, στις σκέψεις 43 και 42 των διατάξεων στις υποθέσεις T-619/14 και T-620/14 αντιστοίχως, ότι η χρήση ισχυρισμών επί θεμάτων υγείας επιτρεπόταν σε αμφότερες τις περιπτώσεις. Κατά την Επιτροπή, η διαπίστωση αυτή είναι νομικά ορθή υπό το πρίσμα των διατάξεων του άρθρου 28, παράγραφοι 5 και 6, του κανονισμού 1924/2006. Αντιθέτως, είναι αυτονόητο ότι η θεμιτή χρήση ισχυρισμών επί θεμάτων υγείας, είτε αυτοί έχουν εγκριθεί είτε τελούν σε εκκρεμότητα, προϋποθέτει ότι οι όροι που έθεσε επί τούτου ο νομοθέτης της Ένωσης πληρούνται σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση. Επιπλέον, οι εκτιμήσεις των αναιρεσειουσών αναφορικά με τις υποτιθέμενες επιπτώσεις που έχει η διατήρηση της εφαρμογής του ισχύοντος εθνικού δικαίου στρέφονται, κατ' ουσίαν, όχι κατά του Γενικού Δικαστηρίου, αλλά, αφενός, κατά του Γερμανού νομοθέτη και των γερμανικών δικαστηρίων και, αφετέρου, κατά του νομοθέτη της Ένωσης που θέσπισε τις οικείες μεταβατικές διατάξεις.

76 Εν συνεχεία, σε απάντηση στο επιχείρημα των αναιρεσειουσών κατά το οποίο κακώς έκρινε το Γενικό Δικαστήριο ότι αυτές μπορούσαν να αντλήσουν μελλοντικό μόνον και αβέβαιο όφελος από την έγκριση των τελούντων σε εκκρεμότητα ισχυρισμών επί θεμάτων υγείας, η Επιτροπή παρατηρεί ότι, στο πλαίσιο αυτό, οι αναιρεσείουσες δεν αμφισβητούν ότι το Γενικό Δικαστήριο ορθώς έκρινε ότι η έγκριση ισχυρισμών επί θεμάτων υγείας σε σχέση με ουσίες φυτικής προελεύσεως ήταν ένα γεγονός που δεν είχε ακόμη συντελεστεί και δεν μπορούσε επομένως να πληροί τα κριτήρια της πάγιας νομολογίας κατά την οποία, εάν το συμφέρον που προβάλλει ο προσφεύγων αφορά μελλοντική έννομη κατάσταση, σ' αυτόν εναπόκειται να αποδείξει ότι είναι ήδη βέβαιη η προσβολή της καταστάσεως αυτής.

77 Πλην όμως, η Bionorica και η Diapharm εκτιμούν ότι ακόμα και η μη έγκριση των ισχυρισμών επί θεμάτων υγείας σε σχέση με ουσίες φυτικής προελεύσεως θα μπορούσε να τους προσπορίσει πλεονέκτημα. Κατά την Επιτροπή, το επιχείρημα αυτό, το οποίο δεν θα μπορούσε σε καμία περίπτωση να προέρχεται από επιχείρηση του τομέα τροφίμων που προτίθεται να χρησιμοποιήσει έναν ισχυρισμό επί θεμάτων υγείας, καταδεικνύει επακριβώς ότι οι αναιρεσείουσες αποδίδουν σημασία όχι στην έγκριση των ισχυρισμών επί θεμάτων υγείας σε σχέση με ουσίες φυτικής προελεύσεως, αλλά αποκλειστικώς στην ύπαρξη οιουδήποτε καταλόγου, ο οποίος θα μπορούσε μεν να επηρεάσει τη νομική κατάσταση άλλων επιχειρήσεων αλλά, ως προς τις εμπορικές δραστηριότητες των αναιρεσειουσών, αφορά μόνον την πραγματική τους κατάσταση.

78 Στην περίπτωση της Bionorica, μια τέτοια απόρριψη θα συνεπαγόταν ότι οι επιχειρήσεις του τομέα τροφίμων δεν θα είχαν πλέον το δικαίωμα να χρησιμοποιούν τους ισχυρισμούς αυτούς, κάτι που θα παρείχε τη δυνατότητα στην Bionorica, ως παρασκευάστρια φαρμάκων φυτικής προελεύσεως, να κρατεί σε απόσταση ανεπιθύμητους ανταγωνιστές του τομέα τροφίμων. Ως προς την Diapharm, η απόρριψη ή η έγκριση ή ακόμη η διατήρηση σε εκκρεμότητα των ισχυρισμών επί θεμάτων υγείας σε σχέση με ουσίες φυτικής προελεύσεως επίσης δεν θα επηρέαζε τη νομική της κατάσταση, δεδομένου ότι η εταιρία αυτή μπορεί να ασκεί τις συμβουλευτικές της δραστηριότητες σε κάθε περίπτωση.

79 Τέλος, η Επιτροπή προτείνει να απορριφθούν τα επιχειρήματα των αναιρεσειουσών που αντλούνται από δήθεν έλλειψη ασφάλειας δικαίου συνεπεία της εφαρμογής μεταβατικών διατάξεων, και υποστηρίζει ότι η εγκυρότητα των σχετικών με την ασφάλεια δικαίου διαπιστώσεων του Γενικού Δικαστηρίου, τις οποίες αμφισβητούν οι αναιρεσείουσες, επιβεβαιώνεται πλήρως από τη σχετική νομολογία.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

– Όσον αφορά τον πρώτο λόγο αναιρέσεως στην υπόθεση C-596/15 P

80 Από τη διάταξη στην υπόθεση T-619/14 προκύπτει ότι το Γενικό Δικαστήριο, καίτοι κατά την εξέταση του έννομου συμφέροντος της Bionorica εκκίνησε από το γεγονός ότι αυτή ήταν παραγωγός τροφίμων, δεν στηρίχτηκε σε αυτή την προβαλλόμενη ιδιότητα της Bionorica για να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι δεν είχε έννομο συμφέρον.

81 Υπ' αυτές τις συνθήκες, διαπιστώνεται ότι, στο μέτρο που οι συνέπειες τις οποίες αντλεί η Bionorica από την εκ μέρους του Γενικού Δικαστηρίου παραμόρφωση των σχετικών με αυτήν πραγματικών περιστατικών οφείλονται σε εσφαλμένη ερμηνεία της διατάξεως στην υπόθεση T-619/14, τα σχετικά επιχειρήματα που προβάλλει η τελευταία πρέπει να απορριφθούν ως αλυσιτελή εφόσον δεν είναι ικανά να οδηγήσουν σε αναίρεση της διατάξεως αυτής (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 9ης Σεπτεμβρίου 2015, Λητώ Μαιευτικό Γυναικολογικό και Χειρουργικό Κέντρο κατά Επιτροπής, C-506/13 P, EU:C:2015:562, σκέψεις 87 και 88, καθώς και της 26ης Ιουλίου 2017, AGC Glass Europe κ.λπ. κατά Επιτροπής, C-517/15 P, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2017:598, σκέψεις 63 έως 65).

82 Κατά συνέπεια, ο πρώτος λόγος αναιρέσεως στην υπόθεση C-596/15 P πρέπει να απορριφθεί.

– Αναφορικά με τον τρίτο λόγο αναιρέσεως στην υπόθεση C-596/15 P και με τον δεύτερο λόγο αναιρέσεως στην υπόθεση C-597/15 P

83 Προκαταρκτικώς, πρέπει να υπομνηστεί ότι στον προσφεύγοντα εναπόκειται να αποδείξει το έννομο συμφέρον του, το οποίο αποτελεί την πρώτη και βασική προϋπόθεση για την άσκηση κάθε ενδίκου βοηθήματος (βλ., συναφώς, διάταξη της 31ης Ιουλίου 1989, S. κατά Επιτροπής, 206/89 R, EU:C:1989:333, σκέψη 8, και απόφαση της 4ης Ιουνίου 2015, Andechser Molkerei Scheitz κατά Επιτροπής, C-682/13 P, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2015:356, σκέψη 27).

84 Το έννομο συμφέρον του προσφεύγοντος πρέπει να είναι γεγεννημένο και ενεστώς και δεν μπορεί να αφορά μελλοντική και υποθετική κατάσταση. Το συμφέρον αυτό πρέπει, υπό το πρίσμα του αντικειμένου της προσφυγής, να υφίσταται κατά τον χρόνο ασκήσεώς της, άλλως η προσφυγή είναι απαράδεκτη, και να διατηρείται μέχρι την έκδοση της δικαστικής αποφάσεως, άλλως παρέλκει η έκδοση αποφάσεως (απόφαση της 17ης Σεπτεμβρίου 2015, Mory κ.λπ. κατά Επιτροπής, C-33/14 P, EU:C:2015:609, σκέψεις 56 και 57 καθώς και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

85 Η ύπαρξη εννόμου συμφέροντος του προσφεύγοντος προϋποθέτει ότι το ένδικο βοήθημα είναι ικανό, με το αποτέλεσμά του, να προσπορίσει όφελος στον διάδικο που το άσκησε (αποφάσεις της 7ης Ιουνίου 2007, Wunenburger κατά Επιτροπής, C-362/05 P, EU:C:2007:322, σκέψη 42 καθώς και εκεί παρατιθέμενη νομολογία· της 17ης Απριλίου 2008, Flaherty κ.λπ. κατά Επιτροπής, C-373/06 P, C-379/06 P και C-382/06 P, EU:C:2008:230, σκέψη 25, και της 4ης Ιουνίου 2015, Andechser Molkerei Scheitz κατά Επιτροπής, C-682/13 P, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2015:356, σκέψη 25). Αντιθέτως, δεν υφίσταται έννομο συμφέρον όταν η θετική έκβαση μιας προσφυγής δεν είναι ικανή, σε κάθε περίπτωση, να παράσχει ικανοποίηση στον προσφεύγοντα (βλ., κατ' αναλογία, απόφαση της 9ης Ιουνίου 2011, Ευρωπαϊκή Δυναμική κατά ΕΚΤ, C-401/09 P, EU:C:2011:370, σκέψη 49 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

86 Εν προκειμένω, πρώτον, στις σκέψεις 38 έως 43 και 45 της διατάξεως στην υπόθεση T-619/14 και στις σκέψεις 38 έως 42 και 44 της διατάξεως στην υπόθεση T-620/14, το Γενικό Δικαστήριο έκανε δεκτό το επιχείρημα της Επιτροπής κατά το οποίο η Bionorica και η Diapharm δεν ήταν δυνατόν να αντλήσουν κανένα βέβαιο όφελος από την έκδοση του οριστικού καταλόγου των επιτρεπόμενων ισχυρισμών επί

θεμάτων υγείας στο μέτρο που, ουσιαστικά, το εφαρμοστέο μεταβατικό καθεστώς επιφυλάσσει ήδη στους τελούντες σε εκκρεμότητα ισχυρισμούς επί θεμάτων υγείας εξίσου ευνοϊκή μεταχείριση με εκείνη των επιτρεπόμενων ισχυρισμών επί θεμάτων υγείας.

87 Πλην όμως, η ανωτέρω διαπίστωση περί ισοδυναμίας του μεταβατικού και του οριστικού καθεστώτος δεν μπορεί να γίνει δεκτή. Ως προς τούτο, καίτοι, όπως έκρινε το Γενικό Δικαστήριο στη σκέψη 43 της διατάξεως στην υπόθεση T-619/14 και στη σκέψη 42 της διατάξεως στην υπόθεση T-620/14 αντιστοίχως, οι επιτρεπόμενοι ισχυρισμοί επί θεμάτων υγείας και οι τελούντες σε εκκρεμότητα ισχυρισμοί επί θεμάτων υγείας μπορούν, καταρχήν, να χρησιμοποιούνται για την εμπορία τροφίμων, εντούτοις, οι δύο αυτές κατηγορίες ισχυρισμών επί θεμάτων υγείας υπόκεινται σε διαφορετικές απαιτήσεις και δεν χρησιμοποιούνται υπό τους ίδιους όρους.

88 Πράγματι, ενώ το άρθρο 17, παράγραφος 5, του κανονισμού 1924/2006 παρέχει, καταρχήν, σε κάθε υπεύθυνο επιχειρήσεως τροφίμων τη δυνατότητα να χρησιμοποιεί τους επιτρεπόμενους ισχυρισμούς επί θεμάτων υγείας που περιλαμβάνονται στον εν λόγω οριστικό και ενιαίο κατάλογο για την Ένωση, οι τελούντες σε εκκρεμότητα ισχυρισμοί επί θεμάτων υγείας που υπόκεινται στο μεταβατικό καθεστώς πρέπει, μεταξύ άλλων, να είναι σύμφωνοι, βάσει του άρθρου 28, παράγραφοι 5 και 6, του κανονισμού αυτού, προς τον προμνησθέντα κανονισμό, καθώς και προς τις εθνικές διατάξεις που εφαρμόζονται σε αυτούς.

89 Τούτο συνεπάγεται, μεταξύ άλλων, αφενός, ότι, σύμφωνα με το άρθρο 3, δεύτερο εδάφιο, στοιχείο α', και το άρθρο 6, παράγραφος 1, του κανονισμού 1924/2006, κάθε ισχυρισμός επί θεμάτων υγείας δεν πρέπει να είναι διφορούμενος ή παραπλανητικός και πρέπει να βασίζεται σε γενικώς αποδεκτά επιστημονικά στοιχεία. Αφετέρου, οι τελούντες σε εκκρεμότητα ισχυρισμοί επί θεμάτων υγείας πρέπει να πληρούν επίσης, σε κάθε κράτος μέλος, τις απαιτήσεις του δικού του εθνικού συστήματος. Κατά συνέπεια, η κατά περίπτωση εξέτασή τους εγκυμονεί τον κίνδυνο να υπάρξουν διαφορετικά αποτελέσματα κατά το πέρας των εθνικών διοικητικών και δικαστικών διαδικασιών για την έγκριση των εν λόγω ισχυρισμών, όχι μόνον από ένα κράτος μέλος σε άλλο, αλλά και εντός του ιδίου κράτους μέλους.

90 Συναφώς, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση ενώπιον του Δικαστηρίου, η Επιτροπή ανέφερε ότι οι εθνικές διατάξεις των κρατών μελών διαφέρουν, μεταξύ άλλων, ως προς το κατά πόσον μια ουσία φυτικής προελεύσεως είναι ασφαλής.

91 Πλην όμως, πρέπει να επισημανθεί ότι μια τέτοια μεταβατική κατάσταση, η οποία παρατείνεται αορίστως μετά την περίοδο η οποία έπρεπε να λήξει, βάσει του άρθρου 13, παράγραφος 3, του κανονισμού 1924/2006, το αργότερο στις 31 Ιανουαρίου 2010, δεν ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις του ανωτέρω κανονισμού, οι οποίες διατυπώνονται στην αιτιολογική του σκέψη 23 και κατά τις οποίες, προκειμένου να εξασφαλισθεί η εναρμονισμένη και υψηλότερου δυνατού επιπέδου επιστημονική αξιολόγηση των ισχυρισμών αυτών, η εν λόγω αξιολόγηση θα πρέπει να πραγματοποιείται από την EFSA (βλ., συναφώς, απόφαση της 14ης Ιουλίου 2016, Verband Sozialer Wettbewerb, C-19/15, EU:C:2016:563, σκέψη 41).

92 Λαμβανομένων υπόψη των εκτιθεμένων στις σκέψεις 87 έως 91 της παρούσας αποφάσεως, πρέπει να επισημανθεί ότι, στις σκέψεις 47 και 48 της διατάξεως στην υπόθεση T-619/14 και στις σκέψεις 46 και 47 της διατάξεως στην υπόθεση T-620/14, το Γενικό Δικαστήριο στήριξε τη συλλογιστική του στην εσφαλμένη παραδοχή περί ισοδυναμίας του μεταβατικού και του οριστικού καθεστώτος και κατέληξε στο εσφαλμένο συμπέρασμα ότι οι άνισοι όροι ανταγωνισμού μπορούν να δημιουργηθούν μόνον έναντι των παραγωγών των οποίων οι ισχυρισμοί επί θεμάτων υγείας απορρίφθηκαν κατόπιν της εκδόσεως του κανονισμού 432/2012 σε σχέση με εκείνους τους παραγωγούς των οποίων οι ισχυρισμοί επί θεμάτων υγείας εγκρίθηκαν βάσει του εν λόγω κανονισμού, και όχι έναντι των παραγωγών των οποίων οι ισχυρισμοί επί θεμάτων υγείας παρέμειναν σε εκκρεμότητα.

93 Ως προς τη διαπίστωση, στην οποία προέβη το Γενικό Δικαστήριο στη σκέψη 45 της διατάξεως στην υπόθεση T-619/14 και στη σκέψη 44 της διατάξεως στην υπόθεση T-620/14, ότι κατά της αναγνωρίσεως εννόμου συμφέροντος της Bionorica και της Diapharm συνηγορεί η περίσταση ότι το μεταβατικό καθεστώς ενδέχεται να παρουσιάζει περισσότερα πλεονεκτήματα από ό,τι η οριστική απόρριψη ενός ισχυρισμού επί θεμάτων υγείας, δεδομένου ότι, μέσω του κανονισμού 432/2012 με τον οποίο καταρτίστηκε μερικός κατάλογος των επιτρεπόμενων ισχυρισμών επί θεμάτων υγείας, η Επιτροπή ενέκρινε μόλις 222 ισχυρισμούς μεταξύ των άνω των 2 000 ισχυρισμών που εξετάσθηκαν συνολικά, πρέπει να τονιστεί ότι η εν λόγω διαπίστωση είναι εσφαλμένη.

94 Πράγματι, τυχόν αποδοχή της ως άνω προσεγγίσεως θα συνεπαγόταν, όπως ανέφερε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 67 των προτάσεών του, ότι ο προσφεύγων θα είχε έννομο συμφέρον να ασκήσει προσφυγή κατά παραλείψεως μόνον εφόσον η δυσμενέστερη πιθανή έκβαση της προσφυγής αυτής ήταν ευνοϊκότερη από την επικρατούσα κατάσταση.

95 Πλην όμως, πρέπει να υπομνηστεί ότι, σύμφωνα με τη νομολογία που παρατέθηκε στη σκέψη 85 της παρούσας αποφάσεως, δεν υφίσταται έννομο συμφέρον μόνον όταν η θετική έκβαση μιας προσφυγής δεν είναι, σε κάθε περίπτωση, ικανή να παράσχει ικανοποίηση στον προσφεύγοντα.

96 Ως προς τούτο, ακόμα και η απόρριψη ενός ισχυρισμού επί θεμάτων υγείας δύναται να προσπορίσει όφελος, από άποψη ασφάλειας δικαίου, σε οικονομικό φορέα που σχεδιάζει την είσοδό του στην αγορά τροφίμων ή συμπληρωμάτων διατροφής. Πράγματι, ο ενιαίος καθορισμός του νομικού καθεστώτος των μέχρι τότε σε εκκρεμότητα ισχυρισμών περί θεμάτων υγείας θα καθιστούσε στον ανωτέρω φορέα δυνατό να προσαρμόσει την εμπορική του στρατηγική.

97 Υπ' αυτές τις συνθήκες, δεδομένης της πολλαπλής πλάνης περί το δίκαιο στην οποία υπέπεσε το Γενικό Δικαστήριο και η οποία διαπιστώθηκε στις σκέψεις 87 έως 96 της παρούσας αποφάσεως, ο τρίτος λόγος αναιρέσεως στην υπόθεση C-596/15 P πρέπει να κριθεί βάσιμος. Κατά συνέπεια, η αίτηση αναιρέσεως στην υπόθεση C-596/15 P πρέπει να γίνει δεκτή.

98 Όσον αφορά τον δεύτερο λόγο αναιρέσεως στην υπόθεση C-597/15 P, όπως προκύπτει από τα στοιχεία που προσκόμισε η Diapharm στο πλαίσιο της διαδικασίας ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου, η εν λόγω εταιρία είναι επιχείρηση παροχής συμβουλών, μεταξύ άλλων και σε θέματα ισχυρισμών επί θεμάτων υγείας σε σχέση με συμπληρώματα διατροφής ή με τρόφιμα. Στην αίτηση αναιρέσεως, υποστηρίζει ότι εμπλέκεται ήδη στο στάδιο σχεδιασμού και παρασκευής των οικείων προϊόντων και ότι παρέχει στους πελάτες της, μεταξύ άλλων, άμεσα εφαρμοστέες συνταγές για προϊόντα, προτάσεις για τη συσκευασία και την επισήμανση, συνδρομή σε ζητήματα δικαίου πνευματικής ιδιοκτησίας, καθώς και πλήρεις εμπορικές και διαφημιστικές στρατηγικές.

99 Αντιθέτως, όπως επιβεβαίωσε η Diapharm ενώπιον του Δικαστηρίου, η δραστηριότητα της δεν περιλαμβάνει ούτε την παρασκευή ούτε την εμπορία συμπληρωμάτων διατροφής ή τροφίμων.

100 Στην αίτηση αναιρέσεως, η Diapharm διατείνεται ότι η μη έκδοση από την Επιτροπή του οριστικού καταλόγου των ισχυρισμών επί θεμάτων υγείας σε σχέση με ουσίες φυτικής προελεύσεως της προκαλεί ζημία, καθότι περιορίζει τη ζήτηση των υπηρεσιών της, γεγονός που συνεπάγεται σημαντική απώλεια εισοδήματος. Συγκεκριμένα, ελλείψει τέτοιου καταλόγου, η Diapharm δεν είναι σε θέση να παρέχει αξιόπιστες συμβουλές σχετικά με ενδεχόμενες δυνατότητες εμπορίας συμπληρωμάτων διατροφής ή τροφίμων.

101 Εν προκειμένω, δεν μπορεί να γίνει δεκτό ότι η Diapharm απέδειξε το έννομο συμφέρον της στο μέτρο που δεν μπορεί να αντλήσει, σύμφωνα με τη νομολογία που παρατέθηκε στη σκέψη 85 της παρούσας αποφάσεως, κανένα προσωπικό όφελος από τη συνέχιση, εκ μέρους της EFSA, της αξιολογήσεως των ισχυρισμών επί θεμάτων υγείας σε σχέση με τις ουσίες φυτικής προελεύσεως και από την επακόλουθη έκδοση οριστικού καταλόγου επιτρεπόμενων ισχυρισμών επί θεμάτων υγείας.

102 Πράγματι, ως οικονομικός φορέας που δρα στην αρχή της διαδικασίας παρασκευής ή εμπορίας συμπληρωμάτων διατροφής ή τροφίμων, η Diapharm δεν θα είναι σε θέση να χρησιμοποιήσει η ίδια τους επίμαχους ισχυρισμούς, όπως επίσης δεν θα ανταγωνίζεται άμεσα τους επιχειρηματίες που χρησιμοποιούν τους ισχυρισμούς αυτούς.

103 Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω σκέψεων, διαπιστώνεται ότι το Γενικό Δικαστήριο δεν υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο κρίνοντας, στη σκέψη 55 της διατάξεως στην υπόθεση T-620/14, ότι η προσφυγή κατά παραλείψεως της Diapharm πρέπει να απορριφθεί και ελλείψει εννόμου συμφέροντος.

104 Υπό τις συνθήκες αυτές, ο δεύτερος λόγος αναιρέσεως στην υπόθεση C-597/15 P πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

Επί του τρίτου λόγου αναιρέσεως στην υπόθεση C-597/15 P

105 Με τον τρίτο λόγο αναιρέσεως, η Diapharm προσάπτει στο Γενικό Δικαστήριο ότι κακώς έκρινε ότι η δραστηριότητά της ως συμβουλευτικής επιχειρήσεως δεν συνδεόταν επαρκώς με την παραγωγή των οικείων τροφίμων, με αποτέλεσμα να μην πληροί την καθοριστική για το έννομο συμφέρον της προϋπόθεση του άμεσου επηρεασμού.

106 Συναφώς, πρέπει να υπομνηστεί ότι, κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου, το έννομο συμφέρον και η ενεργητική νομιμοποίηση αποτελούν δύο διαφορετικές προϋποθέσεις του παραδεκτού τις οποίες πρέπει να πληροί σωρευτικά ένα φυσικό ή νομικό πρόσωπο προκειμένου να ασκήσει παραδεκτώς την προσφυγή κατά παραλείψεως του άρθρου 265, τρίτο εδάφιο, ΣΛΕΕ (βλ., κατ' αναλογία, απόφαση της 17ης Σεπτεμβρίου 2015, Mory κ.λπ. κατά Επιτροπής, C-33/14 P, EU:C:2015:609, σκέψη 62).

107 Ωστόσο, δεδομένης της απαντήσεως που δόθηκε στον δεύτερο λόγο αναιρέσεως στην υπόθεση C-597/15 P, ότι δηλαδή το Γενικό Δικαστήριο δεν υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο, κρίνοντας ότι η Diapharm στερούνταν εννόμου συμφέροντος, παρέλκει η εξέταση του τρίτου λόγου αναιρέσεως.

108 Κατά συνέπεια, η αίτηση αναιρέσεως στην υπόθεση C-597/15 P πρέπει να απορριφθεί.

Επί της προσφυγής ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου

109 Κατά το άρθρο 61, πρώτο εδάφιο, του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εάν η αναίρεση κριθεί βάσιμη, το Δικαστήριο αναιρεί την απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου. Στην περίπτωση αυτή, μπορεί είτε το ίδιο να αποφανθεί οριστικά επί της διαφοράς, εφόσον είναι ώριμη προς εκδίκαση, είτε να την αναπέμψει στο Γενικό Δικαστήριο για να την κρίνει.

110 Εν προκειμένω, το Δικαστήριο εκτιμά ότι έχει στη διάθεσή του τα απαραίτητα στοιχεία προκειμένου να αποφανθεί οριστικώς επί της ενστάσεως απαραδέκτου που προέβαλε πρωτοδίκως η Επιτροπή στην υπόθεση T-619/14.

111 Η Επιτροπή προέβαλε, κατ' ουσίαν, τρεις ενστάσεις απαραδέκτου που αντλούνται από το ότι η προσφυγή δεν είχε θεμιτό αντικείμενο και από το ότι η Bionorica εστερείτο εννόμου συμφέροντος και ενεργητικής νομιμοποιήσεως.

112 Κατά πρώτο λόγο, πρέπει να εξετασθεί η ένταση απαράδεκτου της Επιτροπής που αντλείται από την έλλειψη εννόμου συμφέροντος της Bionorica.

113 Συναφώς, όπως προκύπτει από τα στοιχεία που προσκόμισε η Bionorica ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου, μεταξύ άλλων από τα σημεία 13 και 29 του δικογράφου της προσφυγής της, καθώς και από τα παραρτήματα 8 και 9 της προσφυγής, καθώς και όπως δήλωσε ενώπιον του Δικαστηρίου,

κατά τον χρόνο ασκήσεως της προσφυγής της δεν ασκούσε παραγωγική δραστηριότητα στην αγορά των τροφίμων και των συμπληρωμάτων διατροφής της Ένωσης. Συγκεκριμένα, η Bionorica παρασκεύαζε φάρμακα φυτικής προελεύσεως, τα οποία δεν εμπίπτουν στις διατάξεις του κανονισμού 1924/2006 που αφορά μόνον τους ισχυρισμούς επί θεμάτων υγείας που διατυπώνονται για τα τρόφιμα.

114 Ασφαλώς, η Bionorica υποστηρίζει ότι, λαμβανομένης υπόψη της θέσεώς της στην αγορά φαρμάκων φυτικής προελεύσεως που περιέχουν τις ίδιες φυτικές ουσίες με εκείνες τις οποίες αφορούν οι τελούντες σε εκκρεμότητα ισχυρισμοί επί θεμάτων υγείας, είναι έτοιμη να εισέλθει στην αγορά συμπληρωμάτων διατροφής εφόσον εγκριθούν οι επίμαχοι ισχυρισμοί επί θεμάτων υγείας.

115 Εντούτοις, στο μέτρο που αφορά μελλοντική και υποθετική κατάσταση, μια απλή δήλωση προθέσεως δεν είναι δυνατόν να επαρκεί, σύμφωνα με τη νομολογία που παρατέθηκε στη σκέψη 84 της παρούσας αποφάσεως, για τη δικαιολόγηση γεγεννημένου και ενεστώτος εννόμου συμφέροντος της Bionorica (βλ. επίσης, συναφώς, απόφαση της 20ής Ιουνίου 2013, Cañas κατά Επιτροπής, C-269/12 P, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2013:415, σκέψεις 16 και 17).

116 Κατά συνέπεια, η προσφυγή της Bionorica στην υπόθεση T-619/14 πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτη, χωρίς να είναι απαραίτητο να εξετασθούν οι άλλες ενστάσεις απαραδέκτου που προέβαλε η Επιτροπή.

Επί των δικαστικών εξόδων

117 Κατά το άρθρο 184, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου, όταν η αίτηση αναιρέσεως γίνεται δεκτή και το Δικαστήριο κρίνει το ίδιο οριστικά τη διαφορά, αυτό αποφαίνεται επί των εξόδων. Κατά το άρθρο 138, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, που εφαρμόζεται στην αναιρετική διαδικασία δυνάμει του άρθρου 184, παράγραφος 1, του ίδιου Κανονισμού, όταν οι ηττηθέντες διάδικοι είναι περισσότεροι του ενός, το Δικαστήριο αποφασίζει για την κατανομή των εξόδων.

118 Δεδομένου ότι η αίτηση αναιρέσεως της Bionorica έγινε δεκτή, αλλά απορρίφθηκε η προσφυγή της κατά παραλείψεως, η Bionorica και η Επιτροπή φέρουν, εκάστη, τα δικαστικά έξοδά τους, στα οποία υποβλήθηκαν τόσο πρωτοδίκως όσο και στην αναιρετική διαδικασία.

119 Δεδομένου ότι η Επιτροπή ζήτησε να καταδικασθεί η Diapharm και αυτή ηττήθηκε, η Diapharm πρέπει να καταδικασθεί στα έξοδα της κατ' αναίρεση δίκης.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τρίτο τμήμα) αποφασίζει:

1) **Αναιρεί τη διάταξη του Γενικού Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 16ης Σεπτεμβρίου 2015, Bionorica κατά Επιτροπής (T-619/14, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2015:723).**

2) **Απορρίπτει ως απαράδεκτη την προσφυγή κατά παραλείψεως που άσκησε η Bionorica SE στην υπόθεση T-619/14.**

3) **Απορρίπτει την αίτηση αναιρέσεως στην υπόθεση C-597/15 P.**

4) **Η Bionorica SE και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή φέρουν, εκάστη, τα δικαστικά έξοδά τους στα οποία υποβλήθηκαν τόσο πρωτοδίκως στην υπόθεση T-619/14 όσο και κατ' αναίρεση στην υπόθεση C-596/15 P.**

5) Καταδικάζει την Diapharm GmbH & Co. KG στα δικαστικά έξοδα της αναιρετικής δίκης στην υπόθεση C-597/15 P.

(υπογραφές)